

Załącznik
do projektu uchwały
Nr X/45/2015.
Rady Powiatu Konińskiego
z dnia 30.06.2015.

**PROGRAM
ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE KONIŃSKIM
NA LATA 2015 - 2017**

KONIN 2015

Nadzór nad Programem:

Zarząd Powiatu Konińskiego

Koordynacja:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie

Al. 1-go Maja 9

62-510 Konin

tel./fax 63 243-03-06

www.pcpr.konin.pl

e-mail: sekretariat@pcpr.konin.pl

Koncepcja i opracowanie Programu:

Elżbieta Sroczyńska

Dyrektor

Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie

Dorota Kaźmierczak

Kierownik Zespołu ds. Pieczy Zastępczej

Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie

Spis treści

I. Podstawowe założenia Programu	5
II. Schemat usytuowania Programu w systemie zarządzania strategicznego	7
III. Charakterystyka powiatu konińskiego i analiza rodzinnych form pieczy zastępczej w powiecie.....	9
3.1. Charakterystyka powiatu konińskiego.....	9
3.2. Analiza pieczy zastępczej w powiecie konińskim w latach 2012 – 2014	12
3.2.1. Charakterystyka rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie konińskim w latach 2012-2014	14
3.2.2. Wychowankowie pieczy zastępczej w powiecie konińskim	16
3.3 Analiza pracy socjalnej w obszarze rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2012 - 2014.....	19
3.3.1. Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.....	20
3.3.2. Szkolenie dla rodzin zastępczych	21
3.3.3. Projekty rozwijające rodzinną pieczę zastępczą	22
3.3.4. Działania na rzecz ochrony zdrowia.....	26
3.3.5. Organizacja czasu wolnego	27
3.3.6. Budowanie stabilizacji ekonomicznej na przyszłe usamodzielnienie	29
3.3.7. Metodyczna praca zespołowa na rzecz rodzinnej pieczy zastępczej	30
3.3.7.1. Wsparcie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.....	30
3.3.7.2. Ocena sytuacji dziecka i rodziny zastępczej.....	34
3.3.7.3. Praca zespołowa	34
3.3.7.4. Współpraca w obszarze pracy socjalnej z rodzicami naturalnymi dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej w celu reintegracji rodziny. ...	36
3.3.7.5. Poradnictwo rodzinne, prawne	37
3.3.7.6. Wolontariat na rzecz rodzicielstwa zastępczego	37
3.3.7.7. Grupa wsparcia.....	38
IV. Analiza zagrożeń rodzin biologicznych w powiecie konińskim	39
4.1. Pomoc wewnątrzrodzinna wsparta objęciem dziecka opieką częściową w gminach powiatu konińskiego:	39
4.2. Asysta rodzinna	40
4.3. Rodziny przejawiające trudności opiekuńczo - wychowawcze	42
V. Cele i zadania na lata 2015 - 2017.....	48
V. Limit rodzin zastępczych zawodowych.....	52
VI. Finansowanie Programu	52
VII. Beneficjenci Programu	55

VIII. Realizatorzy Programu.....	56
IX. Monitoring i ewaluacja Programu	56
Spis rycin:	59
Spis wykresów:	59
Spis tabel:	60
Załącznik: „Droga do samodzielności”.....	63

I. Podstawowe założenia Programu

Podstawą prawną opracowania Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej jest art. 180 pkt 1 *Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* z dnia 9 czerwca 2011r. (t.j. Dz.U. z 2013r., poz.135 ze zm.).

Ustawa reguluje zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych oraz sprawowania pieczy zastępczej.

Zgodnie z filozofią ustawy, celem podstawowym jest:

- dobro dzieci,
- dobro rodziny,
- praca zespołowa na rzecz dziecka i rodziny.

W myśl ustawy do zadań własnych powiatu należy przygotowanie dzieci przebywających w pieczy zastępczej do godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki oraz nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych.

Innym zadaniem powiatu jest wspieranie procesu usamodzielnienia osób opuszczających rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo - wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo - terapeutyczne.

Kolejne zadanie powiatu to tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych.

Ponadto powiat odpowiedzialny jest również za organizowanie i finansowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka, rodzin pomocowych, kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo - wychowawczej typu rodzinnego oraz organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstania grup wsparcia i specjalistycznego poradnictwa.

Powiat ponosi również odpowiedzialność za finansowanie świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo - terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych

lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu. Finansowanie pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym, opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo - wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne to również ważne zadanie powiatu.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dzieli w sposób wyraźny kompetencje między samorząd gminny, powiatowy i wojewódzki, uwzględniając zasadę współpracy pomiędzy podmiotami.

Dla efektywnego działania systemu wspierania rodziny przeżywającej trudności w pełnieniu swych funkcji opiekuńczo - wychowawczych należy położyć szczególny nacisk na profilaktykę oraz pracę z rodziną biologiczną. **Z punktu widzenia filozofii przyświecającej ustawodawcy umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej musi być ostatecznością i to dopiero po wykonaniu przez gminę wszystkich możliwych form wsparcia rodziny naturalnej.**

Dlatego potrzeba opracowania Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015-2017 w Powiecie Konińskim staje się oczywista. Program ten uwzględnia lokalne uwarunkowania i nakreśla kierunki działań na przestrzeni trzech lat. Głównym ich celem ma się stać zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w rodzinnych formach pieczy zastępczej funkcjonujących zgodnie ze standardami rodzinnej pieczy zastępczej oraz stosowanie optymalnych środków finansowych. Założenia Programu oparte zostały na solidaryzmie społecznym, podmiotowości i partycypacji obywateli oraz tworzone są zgodnie z zasadą pomocniczości państwa.

II. Schemat usytuowania Programu w systemie zarządzania strategicznego

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015-2017 w Powiecie Konińskim jest strategicznym dokumentem powiatu wpisującym się w Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Konińskiego na lata 2015-2022, zbudowanym w celu prawnego i prawidłowego realizowania przez samorząd powiatu konstytucyjnej zasady udzielania szczególnej pomocy dziecku i rodzinie.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Konińskiego na lata 2015-2022

Cel strategiczny:

Zintegrowany system wsparcia dla osób i rodziny zagrożonych wykluczeniem społecznym, stwarzający warunki do ich samodzielności, aktywizacji oraz integracji społecznej i zawodowej

Cel operacyjny:

Rozwijanie skutecznego systemu rodzinnej pieczy zastępczej z ukierunkowaniem na zapewnienie niezbywalnego prawa dzieci do dorastania w swoich naturalnych rodzinach

Kierunki działań:

Realizowanie kompleksowego systemu rodzinnej pieczy zastępczej w oparciu o standardy.
Zapewnienie profesjonalnego wsparcia rodzinnym formom pieczy zastępczej.
Doskonalenie systemu kwalifikowania kandydatów do prowadzenia rodzinnych form pieczy zastępczej.
Wspieranie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej.
Podniesienie jakości usług w zakresie pomocy dziecku i rodzinie.

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015-2017

**Dzieci mają niezbywalne prawo do dorastania w swoich naturalnych rodzinach.
Rodzina to najważniejsze środowisko wychowawcze w życiu dziecka.**

Rekomendacje dla Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015-2017

- Konwencja o Prawach Dziecka.
- Narodowy Plan Działań na Rzecz Dzieci.
- Strategia Państwa dla Młodzieży.
- Strategia Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku - Uchwała Nr LI/774/10 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25.10.2010 roku.
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Konińskiego na lata 2015 – 2022– Uchwała Rady Powiatu Konińskiego z dniaroku.

III. Charakterystyka powiatu konińskiego i analiza rodzinnych form pieczy zastępczej w powiecie

3.1. Charakterystyka powiatu konińskiego

Powiat koniński położony jest w centralnej Polsce, we wschodniej części Wielkopolski. Zajmuje powierzchnię 1.579 km², co stanowi 5,3% obszaru województwa wielkopolskiego i jest czwartym pod względem wielkości powiatem w regionie. Powiat tworzy 14 gmin, tj. 5 gmin miejsko-wiejskich: Golina, Kleczew, Rychwał, Sompolno i Ślesin oraz 9 gminy wiejskich: Grodziec, Kazimierz Biskupi, Kramsk, Krzymów, Rzgów, Skulsk, Stare Miasto, Wierzbinek i Wilczyn (rycina 1). Na terenie powiatu znajdują się 500 miejscowości, w tym 495 wiejskich.

Rycina 1. Powiat koniński.

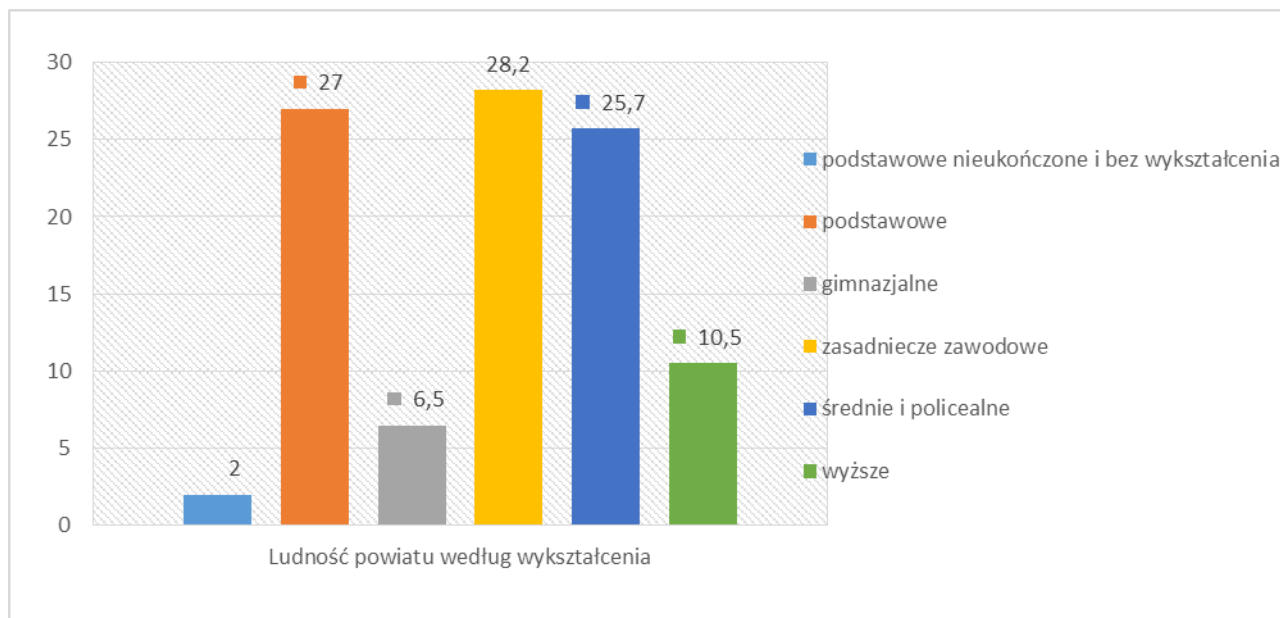

Źródło: dane internetowe

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na koniec 2012 roku powiat zamieszkiwało 128.237 mieszkańców w tym 63.639 mężczyzn i 64.598 kobiet. Gęstość zaludnienia wynosiła 81 osoby/km². 27.145 osób, a więc 21,2% populacji znajdowało się w wieku przedprodukcyjnym, 64,2% mieszkańców na koniec 2012 roku było

w wieku produkcyjnym (82.312 osoby). Mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym to grupa 18.780 osób, stanowiąca 14,6 % populacji mieszkańców powiatu konińskiego.

Wykres nr. 1. Ludność powiatu w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia w 2011 r.

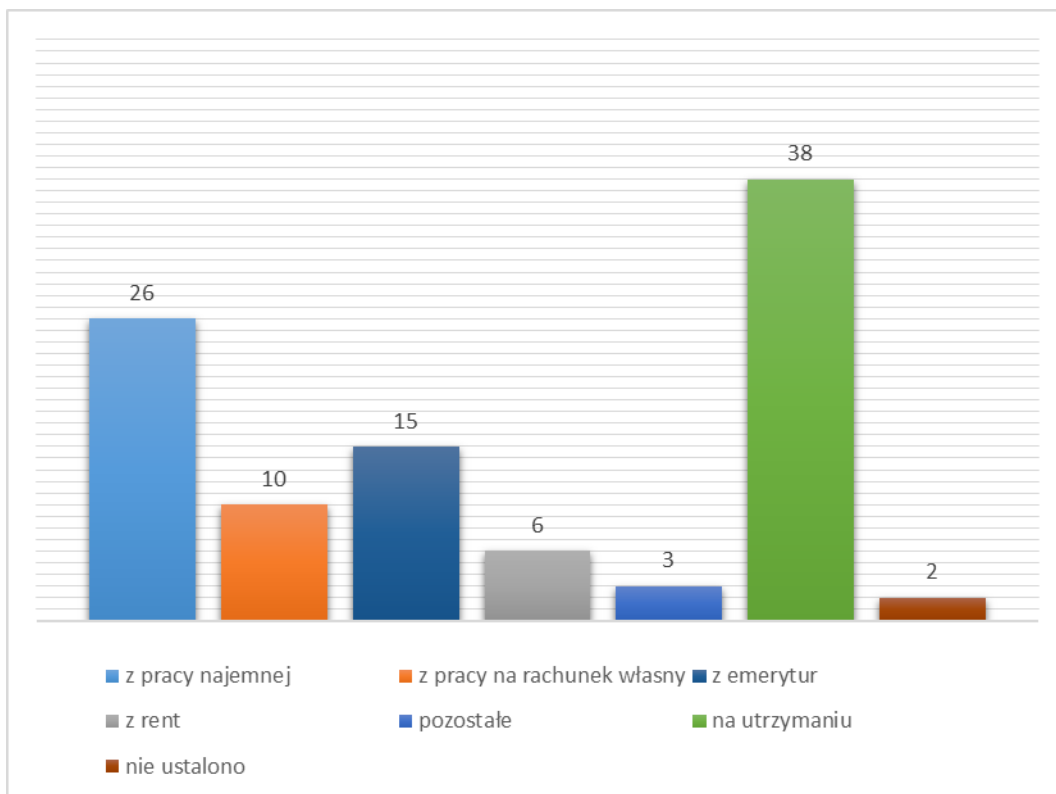
Źródło: Na podstawie danych Narodowego Spisu Powszechnego 2011.

Analizując strukturę wykształcenia ludności powiatu w wieku 13 lat i więcej, należy stwierdzić, iż największe grupy stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (28,2%) podstawowym ukończonym (27%) - w tym osoby kontynuujące naukę oraz policealnym i średnim (25,7%). Stale rośnie liczba osób z wykształceniem wyższym, w 2011 roku 10,5% mieszkańców powiatu konińskiego legitymowało się wykształceniem wyższym.

W roku szkolnym 2013/2014 na terenie powiatu funkcjonowały 72 szkoły podstawowe (w tym 1 specjalna) oraz 25 gimnazjów (w tym 1 specjalne). Na terenie powiatu działa ponadto 28 szkół ponadgimnazjalnych. W roku szkolnym 2013/2014 do szkół podstawowych uczęszczało 7952 uczniów (w tym 21 do szkoły specjalnej), do gimnazjów 4294 uczniów (w tym do specjalnego 18). Szkoły ponadgimnazjalne miały łącznie 1364 uczniów, w tym 200 uczniów uczęszczało do zasadniczych szkół zawodowych, 656 uczniów do liceów ogólnokształcących, 363 uczniów uczyło się w liceach profilowanych oraz technikach i ogólnokształcących szkołach artystycznych, szkoły policealne miały 142 uczniów.

Wykształcenie ludności jest bezpośrednio związane z jej cechami społeczno-zawodowymi, wpływa na procesy demograficzne, a także na aktywność zawodową ludności i źródła jej utrzymania.

Wykres nr. 2. Ludność powiatu według głównego źródła utrzymania w 2011 roku

Źródło: Na podstawie danych Narodowego Spisu Powszechnego 2011.

W 2011 roku spośród mieszkańców powiatu konińskiego 60% posiadało własne źródło utrzymania. Dla 26% osób była to praca najemna, 10% populacji utrzymywało się z prowadzenia własnej działalności gospodarczej, ponad 1/5 mieszkańców (21%) utrzymywało się ze świadczeń społecznych: 15% z emerytury, 6% z renty. 38% mieszkańców pozostawało na utrzymaniu innych osób, dla 2% populacji nie ustalono źródła utrzymania.

W roku 2013 10,7 % mieszkańców powiatu korzystało z pomocy społecznej. Do najczęstszych powodów ubiegania się o świadczenia pomocy społecznej w powiecie konińskim w 2013 roku zaliczyć można:

- bezrobocie (7.742 osób w rodzinach),
- ubóstwo (4.339),

- długotrwała lub ciężka choroba (3.512)
- niepełnosprawność (3.237),
- potrzeba ochrony macierzyństwa (2.913),
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (2.854),
- alkoholizm (806),
- przemoc w rodzinie (141).

3.2. Analiza pieczy zastępczej w powiecie konińskim w latach 2012 – 2014

W przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców biologicznych organizowana jest piecza zastępcza dla dzieci, których rodzicom ograniczono, zawieszono lub pozbawiono władzy rodzicielskiej.

Specjalistyczne usługi na rzecz dziecka w sytuacji izolacji realizowane są w powiecie konińskim w oparciu o uznanie prymatu rodziny w procesie socjalizacji dziecka. Piecza zastępcza winna zapewnić ochronę, opiekę i wychowanie dziecka przez czas potrzebny do zapewnienia takich usług rodzinie jako całości, aby rozwiązane zostały problemy, które doprowadziły do separacji członków rodziny.

Teoretyczne podstawy rodzinnej pieczy zastępczej

- Ogólne zasady rodzinnej pieczy zastępczej:
 - Zapewnienie kompleksowych usług w oparciu o środowisko dziecka, jego rodzinę i przyjaciół.
 - Pomoc w odbudowaniu i podtrzymywaniu więzi między dziećmi umieszczonymi w rodzinnej opiece zastępczej, a rodzinami naturalnymi.
 - Opieranie się na pozytywnych cechach i zachowaniach zarówno dziecka, jak i jego rodziny.
 - Realizację opracowanego celu usługi w oparciu o zespół składający się z opiekunów zastępczych, pracowników służb pomocy dziecku i rodzinie, różnego rodzaju specjalistów, pracowników socjalnych, pedagogów rodzinnych, wolontariuszy oraz w miarę możliwości rodziców naturalnych dziecka.

- Zachęcanie dziecka i jego rodziny do uczestnictwa w opracowywaniu planu usługi i jej celów.

- Standardy rodzinnej pieczy zastępczej
 - Opieka i bezpieczeństwo.
 - Zaspokajanie potrzeb rozwojowych i kompensowanie opóźnień.
 - Wzmacnianie więzi dziecka z rodziną naturalną.
 - Budowanie trwałych, pozytywnych więzi z rówieśnikami i dorosłymi na całe życie.
 - Praca zespołowa.

- Metodyka pracy opiekuńczo – wychowawczej rodzinnej pieczy zastępczej:
 - metoda indywidualnego przypadku.
 - metoda grupowa.
 - metoda środowiskowa.
 - metoda kompensacyjna.
 - metoda uodparniająca.
 - metoda mediacyjna.
 - genogram.
 - księga życia.
 - linia życia.
 - wyrównywanie trudności szkolnych.
 - kontrakt socjalny.
 - konferencja Grupy Rodzinnej.

3.2.1. Charakterystyka rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie konińskim w latach 2012-2014

Tabela nr 1. Rodzaj rodzin zastępczych w latach 2012-2014

Rodzaj rodziny zastępczej	Liczba rodzin			Liczba dzieci		
	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
Spokrewniona z dzieckiem	49	54	63	67	73	86
Niezawodowa	29	33	32	45	49	46
Zawodowa	8	8	9	35	40	46
Zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	3	3	4	17	18	28
Zawodowa specjalistyczna	0	1	1	0	2	3
Pomocowa	0	1	1	0	3	4
RAZEM	89	100	110	164	185	213

Źródło: dane PCPR Konin, Zespół ds. Pieczy Zastępczej

Dane dotyczące liczby rodzin zastępczych w powiecie konińskim pokazują, iż największą grupę w latach 2012 – 2014 stanowiły rodziny zastępcze spokrewnione (dziadkowie, rodzeństwo dziecka). Zgodne jest to z ideą pierwszeństwa do rozwiązywania trudnych sytuacji na poziomie rodziny. Powyższe uwzględnia dobro

dziecka, więzi rodzinne. Nie zawsze jednak rodzina spokrewniona daje rękojmię sprawowania prawidłowej opieki i wychowania. Dlatego też czynione były intensywne starania w celu rozbudowy niezawodowej i zawodowej sieci rodzin zastępczych. Takie podejście zapewniało możliwość prawidłowego rozwoju i wychowania, które możliwe jest jedynie w warunkach rodzinnych.

Trwałe rozwiązanie sytuacji dziecka w latach 2012 - 2014

Na uwagę zasługuje fakt, iż dzięki interdyscyplinarnej, metodycznej pracy powiatu konińskiego dzieci nie trafiają do placówek opiekuńczo – wychowawczych i udaje się systematycznie, rokrocznie odbudowywać integralność rodziny.

Tabela nr. 2. Trwałe rozwiązanie sytuacji dziecka w latach 2012 – 2014

TRWAŁE ROZWIĄZANIE SYTUACJI DZIECKA	ROK		
	2012	2013	2014
POWRÓT DO RODZINY NATURALNEJ	9	9	10
ADOPCJA	1	1	2
SKIEROWANIE DO RODZINY ZASTĘPCZEJ	6	3	4
UMIESZCZENIE W PLACÓWCE OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZEJ	0	0	0

Źródło: dane PCPR w Koninie, Zespół ds. Pieczy Zastępczej

Działania interdyscyplinarnego zespołu podejmowane wobec dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej oraz praca rodziny zastępczej nad powrotem dzieci z pieczy zastępczej zaowocowała tym, iż 28 dzieci w latach 2012 – 2014 powróciło do domów rodzinnych. Ponadto 4 dzieci wolnych prawnie, trafiło do adopcji, a dla 15 dzieci dla których nie udało się zreintegrować rodziny, zagwarantowano opiekę i wychowanie w rodzinach zastępczych. Reasumując

w okresie sprawozdawczym dzięki intensywnej, profesjonalnej pracy socjalnej powiatu konińskiego 32 dzieci trwale opuściło rodzinną pieczę zastępczą.

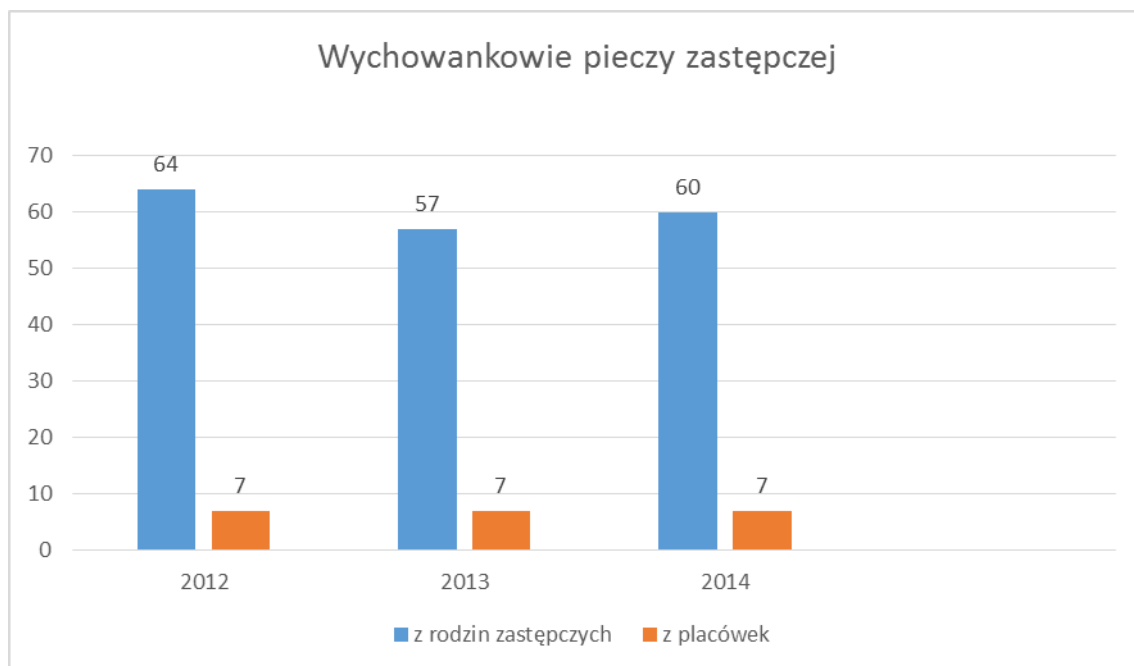
3.2.2. Wychowankowie pieczy zastępczej w powiecie konińskim

Wspieranie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej.

Proces usamodzielnienia wychowanków rozpoczyna się poprzez pracę z rodziną zastępczą i dzieckiem umieszczonym w pieczy zastępczej. Efektem pracy rodzinnej pieczy zastępczej jest:

- socjalizacja oparta na wzorach życia rodzinnego,
- pozytywne, trwałe więzi z opiekunami zastępczymi,
- kontynuowanie nauki i pozyskanie kompetencji zawodowych,
- oszczędności finansowe na przyszłe usamodzielnienie,
- udział w zabezpieczeniu warunków mieszkaniowych,
- aktywna rola w programie usamodzielnienia.

Wykres nr. 3. Liczba wychowanków w powiecie konińskim w latach 2012-2014

Źródło: dane PCPR w Koninie, Zespół ds. Pieczy Zastępczej

Przedstawiona analiza pokazuje, iż w powiecie konińskim dominują wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej. W latach 2012 – 2014 realizowano również wsparcie dla wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej, którzy trafili do systemu przed 1999 rokiem, w wyniku działania ustawy o nieletnich i wychowanka pochodząca z innego powiatu, osiedlona w powiecie konińskim.

Stałą pracą wychowawczą w okresie sprawozdawczym z osobami pełnoletnimi, nakierowaną na przygotowanie do pełnej samodzielności życiowej prowadzono zgodnie z zasadami:

- pełnej akceptacji,
- poszanowania tożsamości wychowanka,
- indywidualizacji oddziaływań wychowawczych,
- życzliwości wychowawczej,
- kompleksowego ujęcia potrzeb i zasobów wychowanka,
- współuczestnictwa w procesie usamodzielnienia.

Tabela nr. 3. Dane dotyczące wsparcia dla osób usamodzielnianych z rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2012 – 2014

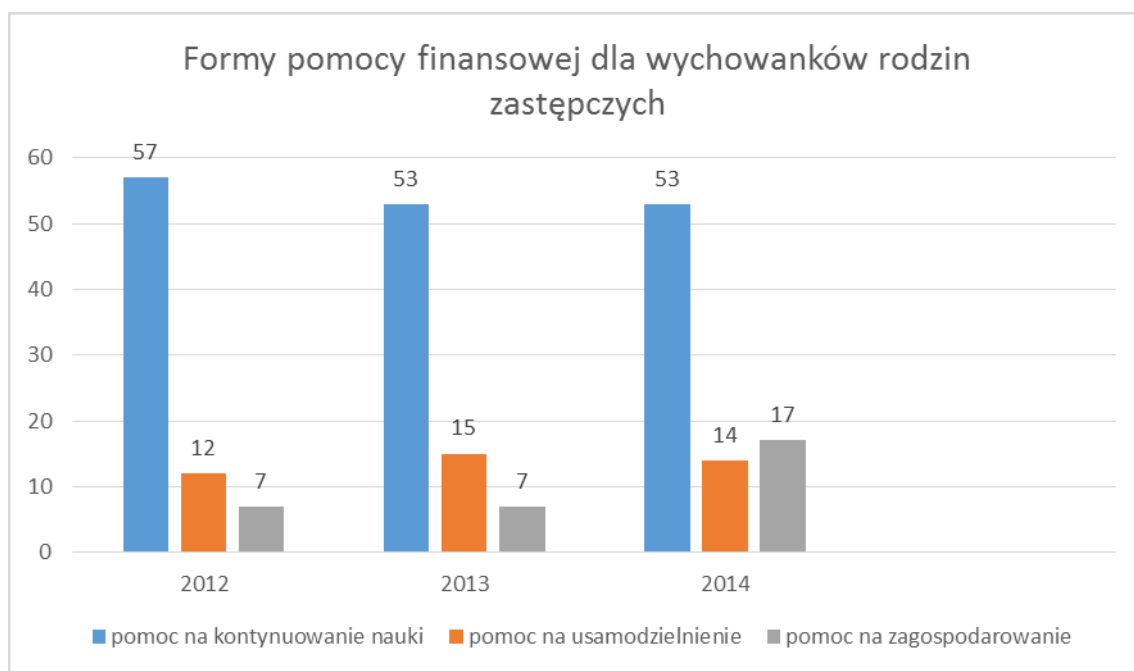
FORMA POMOCY	ROK		
	2012	2013	2014
INDYWIDUALNY PROGRAM USAMODZIELNIENIA	21	13	18
MODYFIKACJA IPU	5	14	16
WSPÓŁPRACA Z OPIEKUNAMI USAMODZIELNIEŃ WYCHOWANKÓW	9	9	9
PORADY I INTERWENCJE	67	48	140

Źródło: dane PCPR w Koninie, Zespół ds. Pieczy Zastępczej

W okresie sprawozdawczym praca socjalna adresowana do osób usamodzielnianych dotyczyła:

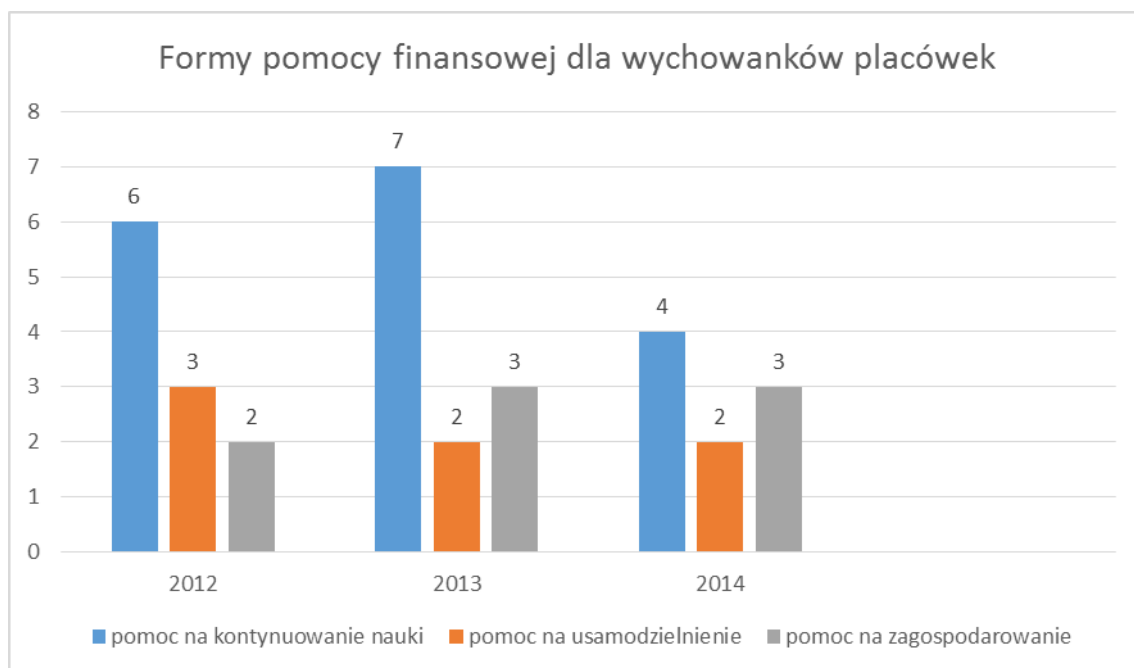
- o partycypowania w opracowaniu indywidualnych programów usamodzielnienia,
- o modyfikacji opracowanych programów usamodzielnienia,
- o współpracy z opiekunami usamodzielnień wychowanków pieczy zastępczej,
- o pomocy w formie interwencji socjalnych,
- o mobilizowania do nauki szkolnej,
- o pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych,
- o wspierania i wzmacniania kompetencji zawodowych wychowanków,
- o osiągnięcia pełnej samodzielności przez wychowanków.

Wykres nr. 4. Formy pomocy finansowej dla wychowanków rodzin zastępczych w latach 2012 – 2014

Źródło: dane PCPR w Koninie, Zespół ds. Pieczy Zastępczej

Wykres nr. 5. Formy pomocy finansowej dla wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2012-2014

Źródło: dane PCPR w Koninie, Zespół ds. Pieczy Zastępczej

Rozwiązania polityki społecznej dotyczące wspierania wychowanków systemu pieczy zastępczej w formie pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, zagospodarowanie, usamodzielnienie, pomoc w uzyskaniu mieszkania i zatrudnienia tworzą podwaliny do w miarę bezpiecznego wejścia w dorosłość i podejmowania ról społecznych i życiowych.

Proces usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej powiatu konińskiego w roku 2012 wzmacniano poprzez realizację m.in. programu „ Mogę pracować – wsparcie dla osób zagrożonych wykluczeniem doświadczających szczególnych trudności na rynku pracy”, współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Wsparciem programu objęto 21wychowanków.

3.3 Analiza pracy socjalnej w obszarze rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2012 -2014

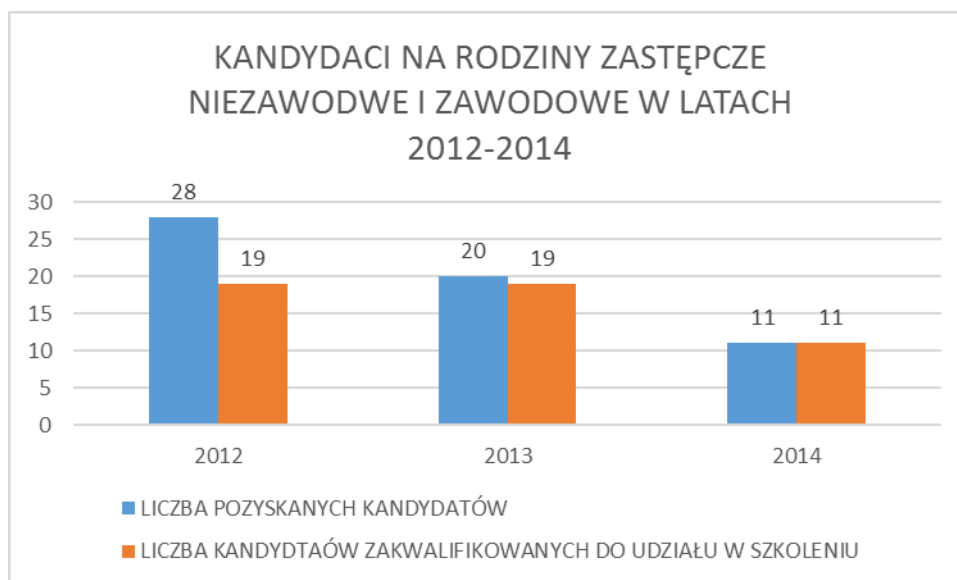
W okresie sprawozdawczym systemowo realizowano zadania powiatu w obszarze pieczy zastępczej. Głównym celem było rozwijanie skutecznego systemu rodzinnej pieczy zastępczej z ukierunkowaniem na zapewnienie niezbywalnego prawa

dzieci do dorastania w swoich naturalnych rodzinach poprzez profesjonalne wsparcie rodzinnych form pieczy zastępczej.

3.3.1. Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej

W celu rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej w latach 2012 – 2014 prowadzono kampanie promujące rodzicielstwo zastępcze. W efekcie dokonano naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej.

Wykres nr. 6. Liczba pozyskanych kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe i zawodowe w latach 2012-2014

Źródło: dane PCPR w Koninie, Zespół ds. Pieczy Zastępczej

Łącznie w okresie sprawozdawczym pozyskano 59 kandydatów na rodziny zastępcze, dla 49 zakwalifikowanych kandydatów organizowano szkolenia zgodnie z wymogami ustawowymi. W powiecie konińskim kandydaci na rodziny zastępcze niezawodowe i zawodowe szkoleni są programem PRIDE Towarzystwa NASZ DOM. Szkolenie prowadzone jest przez 2 trenerów Zespołu. Program zakłada:

- uczestnictwo kandydatów w 12 trzygodzinnych sesjach stacjonarnych,
- praktykę w rodzinach zastępczych zawodowych – 10 godzin,
- wizyty domowe pogłębiające wiedzę o umiejętnościach kandydatów na rodziny zastępcze w obszarze kompetencji rodzinnej pieczy zastępczej

Wykres nr. 7. Liczba indywidualnych szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze spokrewnione w latach 2012-2014

Źródło: dane PCPR w Koninie, Zespół ds. Pieczy Zastępczej

Dla kandydatów na rodziny zastępcze spokrewnione (dziadkowie i rodzeństwo dziecka) organizowano indywidualne szkolenia dot. wiedzy z obszaru kompetencji rodzinnej pieczy zastępczej dostosowane do potrzeb kandydatów.

3.3.2. Szkolenie dla rodzin zastępczych

Rodzinom zastępczym funkcjonującym na terenie powiatu konińskiego, zapewniono profesjonalne wsparcie w wykonywaniu zadań opiekuńczo – wychowawczych wynikających z pełnienia pieczy zastępczej. Inwestowano w wiedzę, umiejętności i wzmacnianie kompetencji rodzin zastępczych. W tym celu organizowano szkolenia podnoszące kompetencje opiekuńczo – wychowawcze, przeciwdziałające wypaleniu zawodowemu i destrukcji w rodzinie.

Tabela. Nr. 4. Tematyka szkoleń dla rodzin zastępczych w latach 2012 – 2014

TEMATYKA SZKOLEŃ DLA RODZIN ZASTĘPCZYCH		
2012	2013	2014
<ul style="list-style-type: none"> ○ założeń ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ○ kompetencji rodzinnej pieczy zastępczej, ○ planu pracy z rodziną, ○ pierwszej pomocy przedmedycznej, ○ pracy wychowawczej z dzieckiem z zaburzeniami zachowania i osobowości. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ wzmacniania kompetencji rodzinnej pieczy zastępczej, ○ dyscypliny wychowawczej, ○ znaczenia rodziny w życiu dziecka, ○ pracy wychowawczej z dzieckiem z zaburzeniami zachowania i osobowości ○ problematyki przemocy, ○ zachowań seksualnych, pracy nad stratą 	<ul style="list-style-type: none"> ○ przeciwdziałaniu zachowaniom destrukcyjnym w rodzinie, w tym przemocy w rodzinie ○ kompensowania opóźnień rozwojowych

Źródło: dane PCPR w Koninie, Zespół ds. Pieczy Zastępczej

W latach 2012 - 2014 przeprowadzono łącznie 13 szkoleń dla rodzin zastępczych. Poruszana tematyka dotyczyła wzmacnianiu umiejętności w obszarze kompetencji rodzicielstwa zastępczego i odpowiadała na zgłaszane potrzeby rodzin zastępczych.

3.3.3. Projekty rozwijające rodzinną pieczę zastępczą

W okresie sprawozdawczym opracowano i wdrożono projekty dotyczące rozwoju i promocji rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie konińskim.

Rok 2012

1. W ramach konkursu **„Dobry klimat dla rodziny”** o nagrodę Pary Prezydenckiej podjęto działanie „Profilaktyka prozdrowotna i uczestnictwo w życiu kulturalnym” 2012 rok.
2. Resortowy Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Systemu Pieczy Zastępczej na rok 2012 **„Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej – II edycja”** Departament Polityki Rodzinnej.
3. Resortowy program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2012 **„Wsparcie dla rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka”**
4. Projekt **„Mogę pracować – wsparcie dla osób zagrożonych wykluczeniem, doświadczających szczególnych trudności na rynku pracy”** – projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Beneficjentami projektu były m.in. dzieci i młodzież przebywające w pieczy zastępczej w powiecie konińskim. W ramach projektu objęto wsparciem 21 osób w wieku od 16 do 18 lat. Formy pomocy realizowane w ramach projektu dla beneficjentów pieczy zastępczej:
 - jednodniowe warsztaty szkoleniowe przygotowujące do pełnienia roli matki i ojca,
 - indywidualne spotkania z doradcą zawodowym,
 - indywidualne spotkania z psychologiem,
 - jednodniowe warsztaty terapeutyczne dotyczące profilaktyki uzależnień,
 - szkolenie z pierwszej pomocy.
5. Piknik Rodzinny **„Powiat przyjazny rodzinie – Promocja rodzicielstwa zastępczego”**,

Rok 2013

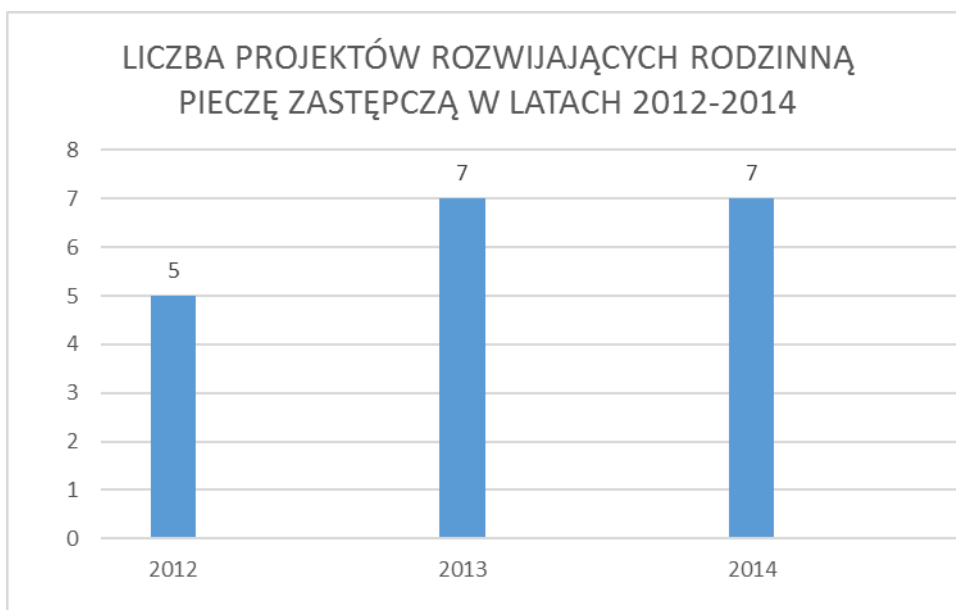
1. II edycja konkursu **„Dobry klimat dla rodziny”** o nagrodę Pary Prezydenckiej zgłoszono działanie „Profilaktyka prozdrowotna i uczestnictwo w życiu kulturalnym” dzieci z rodzin zastępczych.

2. **„Resortowy Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Systemu Pieczy Zastępczej na rok 2013 - asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”.**
3. **Resortowy program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2013.**
4. Projekt **„Mogę pracować – wsparcie dla osób zagrożonych wykluczeniem, doświadczających szczególnych trudności na rynku pracy”** – projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Beneficjentami projektu było 15 rodzin (17 osób) w wieku od 32 do 64 lat. Formy pomocy realizowane w ramach projektu dla beneficjentów pieczy zastępczej to warsztaty szkoleniowe dla rodzin zastępczych:
 - Warsztaty szkoleniowe:
 - Indywidualne wsparcie specjalistyczne dla rodzin zastępczych z doradcą zawodowym, psychologiem, prawnikiem
5. Warsztaty profilaktyczne pt. **„STOP PRZEMOCY”** dla dzieci i młodzieży z rodzin zastępczych mające na celu zdobycie umiejętności i rozpoznawanie różnego rodzaju objawy przemocy, w tym przemoc seksualną (nowum na skalę kraju w obszarze pieczy zastępczej).
6. Warsztaty profilaktyczno - edukacyjne pt. **„Ochrona wolności seksualnej w Pieczy Zastępczej”**. W szkoleniu uczestniczyło 50 osób z rodzin zastępczych oraz pedagodzy, asystenci rodziny, kuratorzy sądowi, pracownicy socjalni, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej. Celem zajęć było wzmocnienie umiejętności opiekuńczo- wychowawczych realizatorów pieczy zastępczej i zapewnianie bezpiecznego środowiska zastępczego dla dzieci i młodzieży pozostającej w izolacji od rodziny naturalnej.
7. Piknik Rodzinny **„Powiat przyjazny rodzinie – Promocja rodzicielstwa zastępczego”**,

Rok 2014:

1. Organizacja autorskich warsztatów socjalizacyjnych pt.: **„Jak być dobrą mamą i dobrym tatą”** dla młodzieży przebywającej w pieczy zastępczej, dotyczące świadomego rodzicielstwa.
Zajęcia prowadzono w trzech modułach tematycznych.:
 - „BEZ TABU” warsztaty koedukacyjne dla dziewcząt i chłopców
 - „NO SECRET” warsztaty dla dziewcząt
 - „Jak być dobrym rodzicem?” warsztaty koedukacyjne dla dziewcząt i chłopców
2. Warsztaty profilaktyczne pt.: **„STOP PRZEMOCY”** dla dzieci i młodzieży z rodzin zastępczych mającą na celu zdobycie umiejętności i rozpoznawania różnego rodzaju objaw przemocy, w tym przemocy seksualnej przez podopiecznych rodzinnej pieczy zastępczej
3. Kolejny rok w ramach projektu **„Mogę pracować – wsparcie dla osób zagrożonych wykluczeniem, doświadczających szczególnych trudności na rynku pracy”** – projektu współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego wzmocniano i rozwijano specjalistyczną usługę rodzinnej pieczy zastępczej. Beneficjentami projektu były 4 rodziny zastępcze z powiatu konińskiego (4 osoby) w wieku od 35 do 60 lat. Formy pomocy realizowane w ramach projektu dla beneficjentów pieczy zastępczej:
4. Projekt **„Świąteczne harce”** dla dzieci z rodzin zastępczych powiatu konińskiego współorganizowany przez Wolontariat na rzecz dziecka i rodziny realizowany przez studentów kierunku praca socjalna Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Koninie.
5. Piknik Rodzinny **„Powiat przyjazny rodzinie – Promocja rodzicielstwa zastępczego”**.
6. **„Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2014”**.
7. **Resortowy program wspierania rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2014.**

Wykres nr.8. Liczba projektów rozwijających rodzinną pieczę zastępczą w latach 2012-2014

Źródło: dane PCPR w Koninie, Zespół ds. Pieczy Zastępczej

Przedstawione dane pokazują, iż konsekwentnie i systemowo wspierano i promowano rodzinną pieczę zastępczą. W okresie sprawozdawczym zorganizowano i przeprowadzono 19 projektów wzmacniających rozwijanie skutecznego systemu rodzinnej pieczy zastępczej z ukierunkowaniem na zapewnienie niezbywalnego prawa dzieci do dorastania w swoich naturalnych rodzinach.

3.3.4. Działania na rzecz ochrony zdrowia

Działania na rzecz ochrony zdrowia dzieci z rodzin zastępczych. Od roku 2011 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie we współpracy z Fundacją „Mam Marzenie” oraz kierunkiem Pracy Socjalnej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Koninie organizuje profilaktykę prozdrowotną dla dzieci z rodzin zastępczych, polegającą na profilaktycznych badaniach przeciwnowotworowych, stomatologicznych. W sytuacji braku powszechnego dostępu do bezpłatnych badań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, szczególnie zamieszkujących na terenach wiejskich i borykających się z trudnościami finansowymi, inicjatywa ta okazała się być bardzo wartościowa (**novum w skali kraju w obszarze zadań realizowanych z zakresu pieczy zastępczej**).

Tabela nr. 5. Liczba dzieci z rodzin zastępczych biorąca udział w profilaktyce prozdrowotnej w obszarze chorób nowotworowych i stomatologicznych w latach 2012-2014

RODZINA ZASTĘPCZA	ROK		
	2012	2013	2014
SPOKREWNIONA	33	16	15
NIEZAWODOWA	20	7	3
ZAWODOWA	22	20	16
ZAWODOWA PEŁNIĄCA FUNKCJĘ POGOTOWIA RODZINNEGO	5	5	8
RAZEM	80	48	42

Źródło: dane PCPR w Koninie, Zespół ds. Pieczy Zastępczej

Przedstawiona tabela obrazuje liczbę dzieci w latach 2012 – 2014, które uczestniczyły w działaniach profilaktycznych z obszaru ochrony zdrowia.

3.3.5. Organizacja czasu wolnego

W wyniku stałej i systematycznej współpracy z Wojewodą wielkopolskim na przełomie lat 2012 – 2014 pozyskiwano miejsca na bezpłatny wypoczynek dla dzieci z powiatu konińskiego. Wypoczynek letni dla dzieci i młodzieży szkolnej, pochodzących o niskich dochodach z terenu województwa wielkopolskiego współorganizowano z Kuratorium Oświaty w Poznaniu. Wyjazd był całkowicie bezpłatny, w tym dla dzieci z rodzin zastępczych z powiatu konińskiego.

Tabela nr. 6. Liczba dzieci z rodzin zastępczych uczestnicząca w wypoczynku letnim w latach 2012-2014

RODZINA ZASTĘPCZA	ROK		
	2012	2013	2014
SPOKREWNIONA	14	19	13

NIEZAWODOWA	7	10	10
ZAWODOWA	13	6	20
ZAWODOWA PEŁNIĄCA FUNKCJĘ POGOTOWIA RODZINNEGO	5	7	9
RAZEM	39	42	52

Źródło: dane PCPR w Koninie, Zespół ds. Pieczy Zastępczej

Przedstawiona tabela obrazuje liczbę dzieci z rodzin zastępczych, dla których partycypowano w zorganizowaniu wypoczynku letniego. Łącznie 133 dzieci w latach 2012 – 2014 korzystało z bezpłatnego wypoczynku letniego. Powyższe znacząco przekłada się na wydatkowanie środków finansowych powiatu w obszarze pieczy zastępczej.

Ponadto dzieci i młodzież z pieczy zastępczej korzystały z organizacji wypoczynku letniego w formie obozu harcerskiego współorganizowanego z Komendą Hufca Związku Harcerstwa Polskiego w Koninie w ramach realizacji zadania publicznego:

Tabela nr. 7. Liczba dzieci z rodzin zastępczych uczestnicząca w obozie harcerskim w latach 2012-2014

RODZINA ZASTĘPCZA	ROK		
	2012	2013	2014
SPOKREWNIONA	2	1	1
NIEZAWODOWA	2	2	2
ZAWODOWA	5	1	0
ZAWODOWA PEŁNIĄCA FUNKCJĘ POGOTOWIA RODZINNEGO	1	0	1
RAZEM	10	4	4

Źródło: dane PCPR w Koninie, Zespół ds. Pieczy Zastępczej

W latach 2012 – 2014 łącznie 18 dzieci i młodzieży korzystało z wypoczynku letniego w Pobierowie połączonego z wsparciem socjoterapeutycznym. W poszczególnych latach uczestnicy obozów harcerskich brali udział w programach socjoterapeutycznych adresowanych do dzieci i młodzieży pochodzącej ze środowisk alkoholowych i zagrożonych niedostosowaniem społecznym („Podróż dookoła świata”, „Nie jesteś sam”, „Masz wybór”).

3.3.6. Budowanie stabilizacji ekonomicznej na przyszłe usamodzielnienie

Powiat koniński w trosce o bezpieczeństwo ekonomiczne beneficjentów rodzinnej pieczy zastępczej czyni systematyczne działania w celu zobowiązania rodzin zastępczych do czynienia oszczędności na poczet przyszłego usamodzielnienia dzieci.

Należy zaznaczyć, iż jest to **novum** w metodycznej pracy z rodzinami zastępczymi, szczególne osiągnięcia w formie trwałego zabezpieczenie przyszłości dzieci.

Tabela nr.8. Dane dotyczące budowania stabilizacji ekonomicznej dziecka w latach 2012-2014

DANE	ROK		
	2012	2013	2014
LICZBA DZIECI W POWIECIE KONIŃSKIM	167	182	209
LICZBA DZIECI DLA KTÓRYCH BUDOWANA JEST STABILIZACJA EKONOMICZNA	167	134	137
AKTY NOTARIALNE	7	18	21

Źródło: dane PCPR w Koninie, Zespół ds. Pieczy Zastępczej

3.3.7. Metodyczna praca zespołowa na rzecz rodzinnej pieczy zastępczej

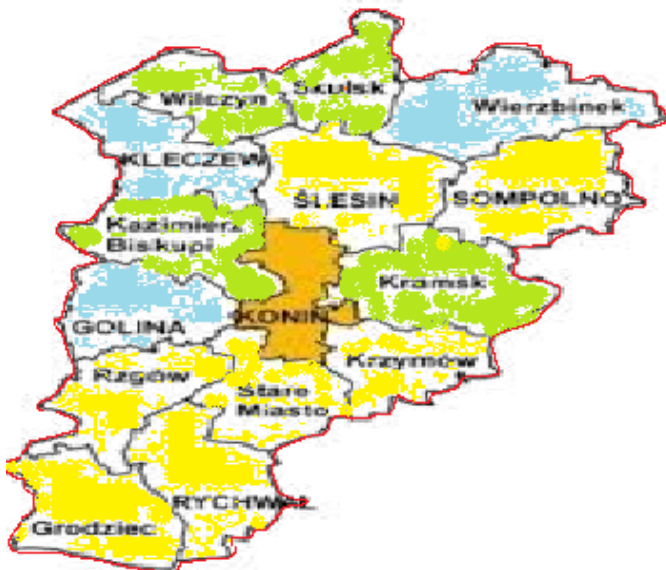
Zespół ds. pieczy zastępczej interdyscyplinarnie realizuje zadania na rzecz beneficjentów pieczy zastępczej (rodzin zastępczych, dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej i wychowanków pieczy zastępczej).

3.3.7.1. Wsparcie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej

Zgodnie z artykułem 77.3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań koordynatora rodzinnej pieczy należy:

- udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej;
- przygotowanie, we współpracy z odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny – we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, planu pomocy dziecku;
- pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu;
- zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej;
- zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej;
- przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.

Rycina 2.: Podział powiatu konińskiego na rejony odpowiadające danemu koordynatorowi rodzinnej pieczy zastępczej

Źródło: dane PCPR w Koninie, Zespół ds. Pieczy Zastępczej

*Legenda:

Dorota Kaźmierczak – kierownik Zespołu ds. Pieczy zastępczej

Anna Wojtyra – koordynator rodzinnej pieczy zastępczej

Marta Sosińska - koordynator rodzinnej pieczy zastępczej

Szymon Nowak - koordynator rodzinnej pieczy zastępczej

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej wsparciem obejmują i współpracują z:

- rodzinami zastępczymi,
- dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej
- rodziców biologicznych dzieci

Tabela nr. 9. Liczba beneficjentów objętych opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2012-2014

OPIEKA KOORDYNATORA	ROK		
	2012	2013	2014
RODZINY ZASTĘPCZE	67	99	110
DZIECI UMIESZCZONE W PIECZY ZASTĘPCZEJ	103	182	209
WYCHOWANKOWIE RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ	9	17	27

Źródło: dane PCPR w Koninie, Zespół ds. Pieczy Zastępczej

Przedstawione dane liczbowe ukazują z roku na rok rosnące zaangażowanie Zespołu ds. Pieczy Zastępczej w obszar realizacji specjalistycznych usług na rzecz dziecka i rodziny w sytuacji izolacji oraz wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej.

Ważnym zadaniem pieczy zastępczej jest przygotowanie dziecka do godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki, nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych, a także zaspokojenie potrzeb dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb emocjonalnych, bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalnorekreacyjnych. Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej w większości przypadków w rodzinach biologicznych doznawały wszelkiego rodzaju zaniedbań, przemocy oraz były świadkami nadużywania alkoholu przez rodziców. Konieczne zatem jest udzielanie dzieciom i rodzinom zastępczym profesjonalnego wsparcia w dążeniu do wychodzenia z kryzysu w jakim znalazło się dziecko, przy jednoczesnej wzmożonej pracy z rodziną biologiczną w celu umożliwienia dzieciom powrotu do środowisk rodzinnych po zażegnaniu kryzysu.

Tabela nr. 10. Dane dotyczące poradnictwa Zespołu ds. Pieczy Zastępczej w obszarze kompetencji rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2012-2014

PORADNICTWO ZESPOŁU DS. PIECZY ZASTĘPCZEJ	ROK		
	2012	2013	2014
RODZINY ZASTĘPCZE SPOKREWNIONE Z DZIECKIEM	460	838	1134
RODZINY ZASTĘPCZE NIEZAWODOWE	299	473	572
RODZINY ZASTĘPCZE ZAWODOWE	238	497	433
RODZINY ZASTĘPCZE ZAWODOWE PEŁNIĄCE FUNKCJĘ POGOTOWIA RODZINNEGO	347	213	651

RODZINY ZASTĘPCZE ZAWODOWE SPECJALISTYCZNE	-	38	63
RAZEM	1344	2059	2853

Źródło: dane PCPR w Koninie, Zespół ds. Pieczy Zastępczej

Zobrazowane dane w tabeli ukazują skalę liczbową udzielonych porad w obszarze pięciu kategorii rodzinnej pieczy zastępczej. W okresie sprawozdawczym łącznie udzielono 6256 porad. Największe zaangażowanie metodyczne adresowane było do rodzin zastępczych spokrewnionych i zawodowych z uwagi na ich liczebność i potrzeby związane z zapewnieniem dzieciom opieki i wychowania. Łącznie w latach 2012 – 2014 rodzinom zastępczym spokrewnionym udzielono 2432 porad, natomiast rodzinom zastępczym zawodowym 2480.

3.3.7.2 Ocena sytuacji dziecka i rodziny zastępczej

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej w celu:

- ustalania aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka;
- analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną;
- modyfikowania planu pomocy dziecku;
- monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie;
- oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb;
- oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- informowania sądu o potrzebie umieszczenia dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów o systemie oświaty, działalności leczniczej lub pomocy społecznej.

Tabela nr. 11. Dane dotyczące oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej w latach 2012-2014

OCENA SYTUACJI DZIECKA UMIESZCZONEGO W RODZINIE ZASTĘPCZEJ	ROK		
	2012	2013	2014
SPOKREWNIONEJ	135	131	137

NIEZAWODOWEJ	89	90	72
ZAWODOWEJ	63	78	69
ZAWODOWEJ PEŁNIĄCJ FUNKCJĘ POGOTOWIA RODZINNEGO	35	21	40
ZAWODOWEJ SPECJALISTYCZNEJ	-	2	6
RAZEM	322	322	324

Źródło: dane PCPR w Koninie, Zespół ds. Pieczy Zastępczej

Jedną z form pracy w dążeniu do zapewnienia usługi w obszarze rodzinnej pieczy zastępczej jest dokonywanie oceny sytuacji dziecka, z uwzględnieniem potrzeb dziecka. Łącznie w okresie sprawozdawczym przeprowadzono 968 ocen sytuacji dziecka. Na tej podstawie organizowana była m.in. profesjonalna pomoc, szczególnie w przypadku dzieci z traumatycznymi przeżyciami. Plan pomocy dziecku opracowany przez koordynatora skorelowany jest z planem pomocy rodzinie.

Ponadto zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, przeprowadzano oceny rodzin zastępczej:

- 2013 – 76 ocen
- 2014 – 16 ocen

3.3.7.3. Praca zespołowa

W latach 2012 - 2014 w celu pracy zespołowej oraz doskonalenia metod pracy zorganizowano:

- posiedzenia Zespołu Klinicznego Pieczy Zastępczej dotyczące metodycznej pracy Zespołu ds. Pieczy Zastępczej,
- superwizje dla pracowników Zespołu ds. Pieczy Zastępczej, rodzin zastępczych i asystentów rodziny,

- posiedzenia Zespołu Wsparcia Dziecka i Rodziny dla powiatu konińskiego.
Spotkania Zespołu Wsparcia dotyczyły: realizacji systemu wspomagania dla dziecka i rodziny opartego na pracy socjalnej w miejscu zamieszkania, odbudowywania funkcji opiekuńczych i wychowawczych rodziny wobec dzieci, modyfikowania planów pomocy dziecku, planowania trwałego rozwiązania sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej.

Tabela nr. 12. Liczba posiedzeń zespołu klinicznego pieczy zastępczej, superwizji, zespołu wsparcia dziecka i rodziny. w latach 2012-2014

PRACA ZESPOŁOWA	ROK		
	2012	2013	2014
POSIEDZENIE ZESPOŁU KLINICZNEGO PIECZY ZASTĘPCZEJ	6	51	55
SUPERWIZJE DLA PRACOWNIKÓW ZESPOŁU DS. PIECZY ZASTĘPCZEJ, ASYSTENTÓW RODZINY, RODZIN ZASTĘPCZYCH	3	11	22
POSIEDZENIE ZESPOŁU WSPARCIA DZIECKA I RODZINY DLA POWIATU KONIŃSKIEGO	21	32	27

Źródło: dane PCPR w Koninie, Zespół ds. Pieczy Zastępczej

W okresie sprawozdawczym łącznie przeprowadzono 112 posiedzeń zespołu klinicznego, 36 superwizji i 80 zespołów wsparcia dziecka i rodziny.

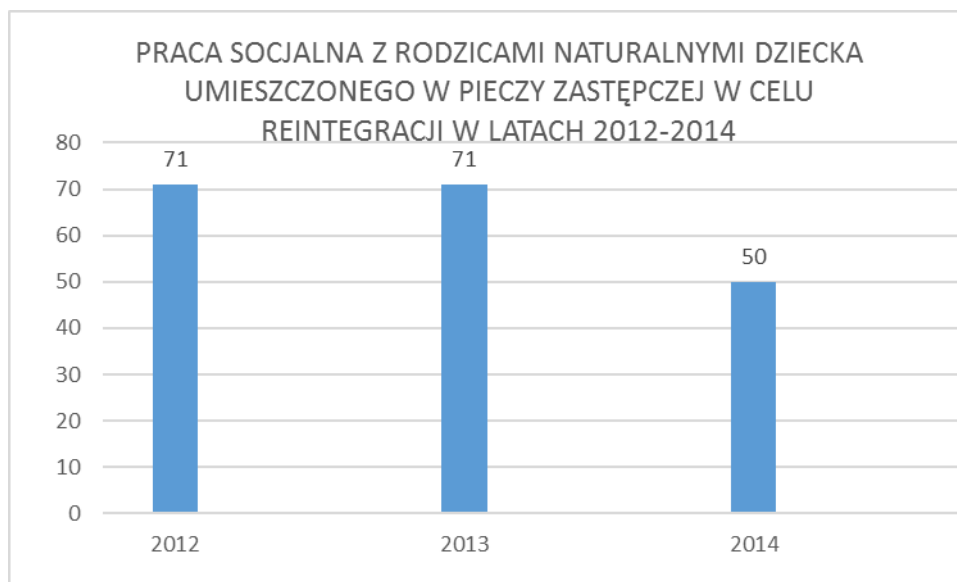
W roku 2014 zgodnie z nowelizacją ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, odbyło się również posiedzenie Zespołu oceniającego sytuację opiekuńczo – wychowawczą dziecka przebywającego w pieczy zastępczej.

3.3.7.4. Współpraca w obszarze pracy socjalnej z rodzicami naturalnymi dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej w celu reintegracji rodziny.

W okresie sprawozdawczym kontynuowano intensywne, systemowe działania w celu reintegracji rodzin będących w kryzysie, których dzieci przebywały w pieczy zastępczej poprzez:

- systematyczną współpracę koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i rodzin zastępczych z asystentami rodzinnymi i pracownikami socjalnymi ośrodków pomocy społecznej w celu monitorowania pracy z rodziną dziecka przebywającego w pieczy zastępczej,
- poradnictwo rodzinne,
- budowanie oparcia społecznego w środowisku lokalnym dla rodzin naturalnych,
- przywracanie funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w tym partycypowanie w kosztach utrzymania dziecka (alimenty dobrowolne),
- monitorowanie funkcjonowania rodzin po powrocie dzieci z pieczy zastępczej (każdorazowo).

Wykres nr. 9. Praca socjalna z rodzicami naturalnymi dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej w celu reintegracji rodziny w latach 2012-2014

Źródło: dane PCPR w Koninie, Zespół ds. Pieczy Zastępczej

Łącznie w okresie sprawozdawczym intensywnie pracowano z 192 rodzinami, co w efekcie przełożyło się na reintegrację części rodzin i służyło wzmocnieniu i odbudowywaniu tożsamości dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

3.3.7.5. Poradnictwo rodzinne, prawne

Prowadzono poradnictwo rodzinne, prawne oraz terapie dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, ich dzieci i dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Tabela nr. 13. Liczba godzin poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, prawnego w latach 2012-2014

PORADNICTWO	ROK		
	2012	2013	2014
POMOC PSYCHOLOGICZNA	77	95	170
POMOC PEDAGOGICZNA	60	132	121
POMOC PRAWNA	-	-	10

Źródło: dane PCPR w Koninie, Zespół ds. Pieczy Zastępczej

Z dziećmi, które doświadczyły traumy w wyniku zaniedbań rodzinnych oraz w wyniku odebrania ich ze znanych im środowisk, zapewniana jest opieka terapeutyczna oraz wsparcie psychologiczne, poprzedzone przeprowadzeniem diagnozy psychologicznej.

3.3.7.6. Wolontariat na rzecz rodzicielstwa zastępczego

Od 2013 roku kontynuowano proces organizowania stałego wolontariatu dla rodzin zastępczych. Jego bazę stanowią studenci Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej, kierunku Praca Socjalna, przygotowujący do realizacji zadań w ramach przedmiotu „Metodyka pracy opiekuńczo – wychowawczej w pieczy zastępczej”.

- W 2013 roku 10 wolontariuszy brało czynny udział w realizacji V Ogólnopolskiego Dnia Marzeń w Poznaniu obejmującego profilaktykę

prozdrowotną i uczestnictwo w życiu kulturalnym dzieci z rodzin zastępczych, 15 wolontariuszy brało czynny udział w realizacji rodzinnego pikniku „Powiat przyjazny rodzinie – Promocja rodzicielstwa zastępczego”.

- W 2014 roku 65 studentów, z tego 13 wolontariuszy udzielało pomocy przy:
 - organizacji czasu wolnego dzieciom (II kategoria kompetencji rodzinnej pieczy zastępczej),
 - wyrównywaniu braków edukacyjnych (II kategoria kompetencji rodzinnej pieczy zastępczej),
 - wspieranie więzi z rodziną pochodzenia poprzez pomoc w budowaniu „księgi życia” (III kategoria kompetencji rodzinnej pieczy zastępczej).

3.3.7.7. Grupa wsparcia

W celu wzmocnienia rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu konińskiego w 2012 roku powołano grupę wsparcia dla rodzin zastępczych. Spotkania grupy wsparcia stanowią możliwość zbudowania forum wymiany doświadczeń oraz otrzymania wsparcia w grupie osób pełniących podobną rolę tj. osób pełniących funkcję rodziny zastępczej. Udział w grupie wsparcia jest dobrowolny, zgodny z wewnętrzną gotowością poszczególnych osób i rodzin. Spotkania grupy wsparcia prowadzone są przez kierownika Zespołu ds. Pieczy Zastępczej. Ideą grupy wsparcia jest samopomoc, czyli wzajemna pomoc, korzystanie z siły i wsparcia grupy. Uczestnicy grupy sami dla siebie stanowią źródło wsparcia emocjonalnego, informacyjnego i instrumentalnego, źródło zasobów, inspiracji i motywacji do działania. Wartością grupy wsparcia jest zaangażowanie uczestniczących w nich osób oraz ich gotowość do wprowadzania zmian w swoim życiu i rodzinie.

Tabela nr. 14. Liczba posiedzeń grup wsparcia oraz rodzin zastępczych w niej uczestniczących w latach 2012-2014

GRUPA WSPARCIA DLA RODZIN ZASTĘPCZYCH Z POWIATU KONIŃSKIEGO	ROK		
	2012	2013	2014
LICZBA POSIEDZEŃ	5	10	10
RODZINY ZASTĘPCZE BIORĄCE UDZIAŁ W POSIEDZENIU	11	13	13

Źródło: dane PCPR w Koninie, Zespół ds. Pieczy Zastępczej

Podczas spotkań grup wsparcia w okresie sprawozdawczym pracowano nad :

- organizacją spotkań z rodziną biologiczną dzieci,
- doskonaleniem metod pracy rodzinnej pieczy zastępczej dotyczącej:
 - straty,
 - komunikacji z dziećmi,
 - komunikacji z osobą przejawiającą zaburzenia psychiczne, uzależnioną od alkoholu,
 - pracy z rodziną biologiczną dziecka,
 - profilaktyki prozdrowotnej w obrębie świadomego rodzicielstwa.

IV. Analiza zagrożeń rodzin biologicznych w powiecie konińskim

W latach 2012-2014 w oparciu o wypracowane w ramach pracy zespołowej założenia dotyczące realizacji zadań polityki społecznej w powiecie konińskim stymulowano intensywnie, systemowe działania w celu wspierania rodziny będącej w kryzysie, wychowującej dzieci, aby nie doprowadzić do zastosowania metody izolacyjnej w stosunku do najmłodszych członków rodziny.

4.1. Pomoc wewnątrzrodzinna wsparta objęciem dziecka opieką częściową w gminach powiatu konińskiego:

W wielu przypadkach oprócz oddziaływań terapeutycznych na terenie rodziny podjęto oddziaływania uodparniające, które nie izolują mechanicznie dziecka od ograniczających socjalizacyjnie wpływów domu rodzinnego, lecz uodparniają na trudności życiowe. Dzieciom i rodzinom udzielano pomocy w placówkach opiekuńczo - wychowawczych wsparcia dziennego. Należy zaznaczyć, iż powiat koniński w 2012 roku partycypował w finansowaniu 12 placówek opiekuńczo – wychowawczych w celu wzmocnienia oddziaływań profilaktycznych powiatu.

Tabela nr. 15. Placówki opiekuńczo - wychowawcze wsparcia dziennego na terenie powiatu konińskiego w 2014 roku

Lp.	Gmina	Świetlice socjoterapeutyczne, środowiskowe, opiekuńczo wychowawcze, parafialne	Środowiskowe Ogniska Wychowawcze
1.	Golina	1	-
2.	Grodzicz	-	1
3.	Kazimierz Biskupi	1	-
4.	Kleczew	1	-
5.	Kramsk	2	1
6.	Krzymów	2	-
7.	Rychwał	-	1
8.	Rzgów	-	-
9.	Skulsk	-	1
10.	Sompolno	2	-
11.	Stare Miasto	3	-
12.	Ślesin	-	1
13.	Wierzbiniek	-	-
14.	Wilczyn	1	-
Razem		13	5

Źródło: dane PCPR Konin, Zespół ds. Pieczy Zastępczej

Na terenie powiatu konińskiego w 2014 roku gminy prowadziły 18 placówek opiekuńczo - wychowawczych wsparcia dziennego w formie świetlic socjoterapeutycznych, środowiskowych ognisk wychowawczych dla dzieci z rodzin z problemami opiekuńczo - wychowawczymi.

4.2. Asysta rodzinna

W latach 2012 -2014 powiat koniński intensywnie współpracował z asystentami rodziny prowadzącymi pracę z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Tabela nr. 16. Liczba asystentów rodziny w powiecie konińskim w 2014 roku

Lp.	Gmina	Asystenci rodziny
1.	Golina	1
2.	Grodziec	0
3.	Kazimierz Biskupi	2
4.	Kleczew	1
5.	Kramsk	1
6.	Krzymów	1
7.	Rychwał	1
8.	Rzgów	1
9.	Skulsk	1
10.	Sompolno	1
11.	Stare Miasto	1
12.	Ślesin	1
13.	Wierzbiniek	1
14.	Wilczyn	1
Razem		14

Źródło: dane PCPR Konin, Zespół ds. Pieczy Zastępczej

Wsparciem asystenta rodziny obejmowano rodziny, w których istniało realne zagrożenie zastosowania metody izolacyjnej oraz w sytuacji powrotu dziecka do rodziny naturalnej z pogotowia rodzinnego w celu wzmocnienia osiągniętych efektów prowadzonej pracy z rodziną biologiczną (bezpieczny i trwały powrót).

Tabela nr. 17. Dane identyfikacyjne z gmin dotyczące liczby rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w 2014 roku

Lp.	Gmina	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	Liczba dzieci w tych rodzinach
1.	Golina	7	21
2.	Grodziec	0	0
3.	Kazimierz Biskupi	17	40
4.	Kleczew	15	36

5.	Kramsk	5	15
6.	Krzymów	14	38
7.	Rychwał	4	10
8.	Rzgów	10	16
9.	Skulsk	17	31
10.	Sompolno	11	28
11.	Stare Miasto	22	63
12.	Ślesin	15	34
13.	Wierzbiniek	8	27
14.	Wilczyn	11	30
Razem		156	389

Źródło: dane PCPR Konin, Zespół ds. Pieczy Zastępczej

W latach 2012-2014 objęto oddziaływaniem profilaktycznym i wzmacniającym łącznie 156 rodzin, w których przebywało 389 dzieci z powiatu konińskiego. Dane wskazują, iż dzięki podjętym w porę oddziaływaniom profilaktycznym udało się wzmocnić integralność rodzin i w wielu przypadkach nie dopuścić do zastosowania izolacji wobec dzieci przebywających w tych rodzinach.

4.3. Rodziny przejawiające trudności opiekuńczo - wychowawcze

Tabela nr. 18. Dane identyfikacyjne ze szkół powiatu konińskiego dot. liczby dzieci przejawiających trudności opiekuńczo wychowawcze i objętych wsparciem pedagoga szkolnego w 2014 roku

Lp.	Gmina	Liczba dzieci objętych wspomaganie pedagoga szkolnego w związku z trudną sytuacją w rodzinie	Liczba dzieci przejawiających trudności opiekuńczo - wychowawcze
1.	Golina	46	22
2.	Grodzicz	0	0
3.	Kazimierz Biskupi	30	24
4.	Kleczew	30	19
5.	Kramsk	11	14
6.	Krzymów	47	38
7.	Rychwał	18	18
8.	Rzgów	19	12

9.	Skulsk	5	0
10.	Sompolno	19	30
11.	Stare Miasto	28	48
12.	Ślesin	117	156
13.	Wierzbiniek	30	23
14.	Wilczyn	59	60
15.	KONIN	68	88
Razem		527	552

Źródło: dane PCPR Konin, Zespół ds. Pieczy Zastępczej

Pozyskane dane identyfikacyjne za rok 2014 ze szkół: podstawowych, gimnazjów, ponadgimnazjalnych powiatu konińskiego pokazują, iż 527 dzieci objętych było wsparciem pedagoga szkolnego z powodu trudności opiekuńczo-wychowawczych występujących w rodzinach dzieci.

Tabela nr. 19. Dane identyfikacyjne z OPS - ów dotyczące rodzin zagrożonych izolacją w 2014 roku

Lp.	Gmina	Liczba rodzin zagrożonych zastosowaniem metody izolacyjnej	Liczba dzieci w tych rodzinach
1.	Golina	11	28
2.	Grodziec	3	6
3.	Kazimierz Biskupi	3	7
4.	Kleczew	3	7
5.	Kramsk	7	27
6.	Krzymów	0	0
7.	Rychwał	0	0
8.	Rzgów	2	3
9.	Skulsk	0	0
10.	Sompolno	6	13
11.	Stare Miasto	7	24
12.	Ślesin	0	0
13.	Wierzbiniek	6	17
14.	Wilczyn	3	10
RAZEM		51	142

Źródło: dane PCPR Konin, Zespół ds. Pieczy Zastępczej

Przedstawiona tabela pokazuje, iż w 2014 roku Ośrodki Pomocy Społecznej na podstawie diagnozy sytuacji opiekuńczo – wychowawczej przeprowadzonej w rodzinach powiatu konińskiego zidentyfikowały 51 rodzin zagrożonych izolacją, w których przebywało 142 dzieci. Powyższe dane liczbowe pokazują skalę zagrożenia w obszarze stabilizacji rodzin powiatu konińskiego i potrzebę intensywnego wspierania rodzin niewydolnych opiekuńczo – wychowawczych.

Tabela nr. 20. Dane dotyczące liczby rodzin pozostających pod nadzorem kuratora i zagrożonych zastosowaniem metody izolacyjnej w 2014 roku

Lp.	Gmina	Liczba rodzin pozostających pod nadzorem kuratora z uwagi na niewydolność opiekuńczo-wychowawczą rodziców	Liczba dzieci w tych rodzinach	Liczba dzieci i młodzieży pozostających pod nadzorem kuratora z uwagi na demoralizację
1.	Golina	12	23	14
2.	Grodziec	4	5	0
3.	Kazimierz Biskupi	20	40	6
4.	Kleczew	15	32	9
5.	Kramsk	19	29	13
6.	Krzymów	11	27	2
7.	Rychwał	2	5	4
8.	Rzgów	9	16	1
9.	Skulsk	5	15	0
10.	Sompolno	14	25	11
11.	Stare Miasto	6	15	2
12.	Ślesin	18	45	13
13.	Wierzbiniek	21	52	17
14.	Wilczyn	4	8	3
RAZEM		160	337	95

Źródło: dane PCPR Konin, Zespół ds. Pieczy Zastępcze

W 2014 roku w kręgu zainteresowania Sądów Rodziny z Konina i Koła z powodu niewydolności opiekuńczo – wychowawczej pozostawało 160 rodzin, w których przebywało 337 dzieci. Ponadto kuratorska służba sądowa sprawowała nadzory dla 95 dzieci i młodzieży niedostosowanych społecznie. Zidentyfikowane dane w obszarze resocjalizacji świadczą o znaczącej liczbie rodzin zagrożonych izolacją.

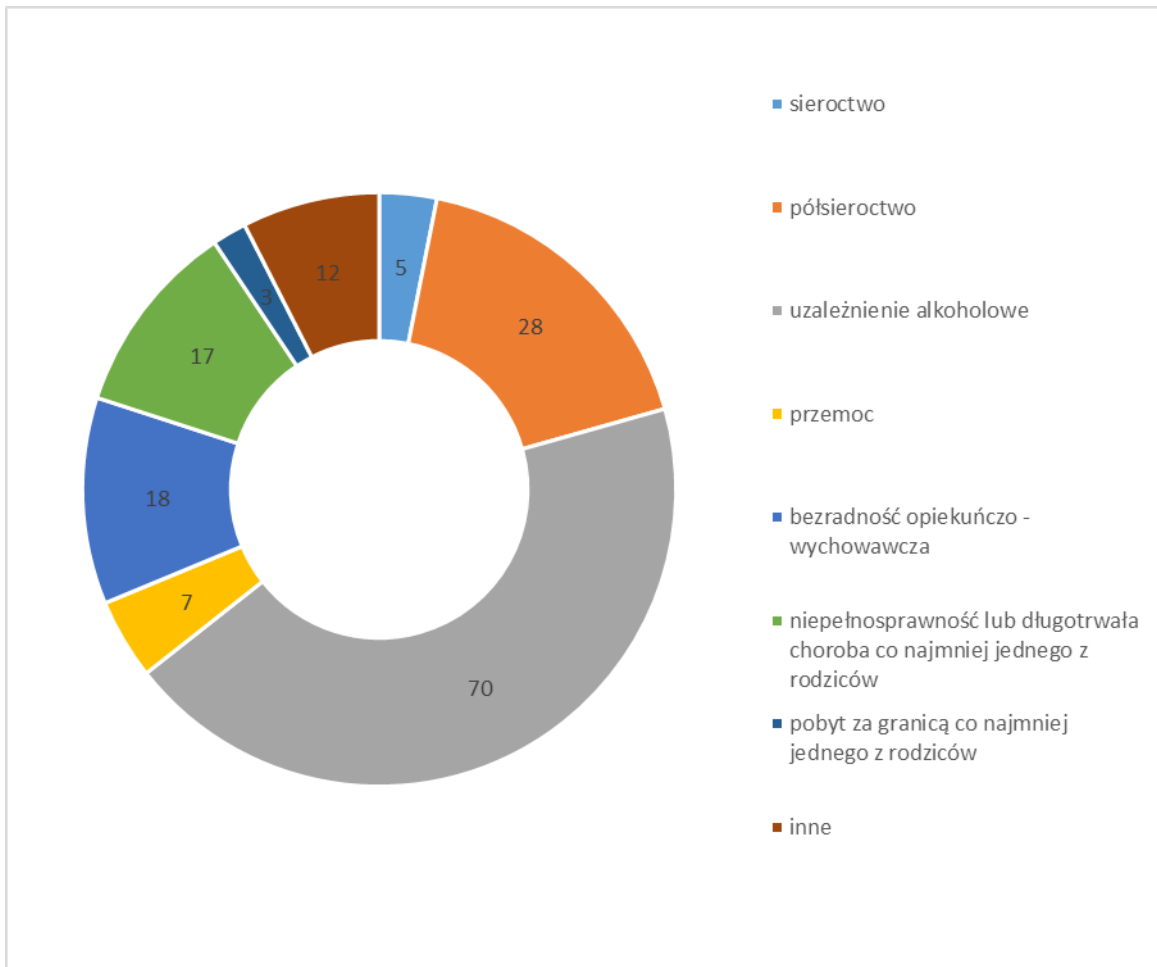
Analiza za 2014 rok wskazuje wyraźnie, iż w powiecie konińskim jest znacząca potrzeba dotycząca wspierania rodzin biologicznych w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Rozwiązania zawarte w ustawie o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej nakładają na samorząd gminny obowiązek dotyczący organizowania wsparcia dla rodziny w różnych obszarach profilaktyki społecznej. W przypadku braku lub niewystarczającej oferty pomocowej adresowanej do rodzin niewydolnych wychowawczo i gdy istnieje realne zagrożenie dobra, zdrowia i życia dziecka Sądy Rodzinne orzekają konieczność wychowania dziecka poza rodziną naturalną.

Tabela nr. 21. Liczba nowych umieszczeń w rodzinnej pieczy zastępczej powiatu konińskiego w latach 2012 – 2014

RODZINA ZASTĘPCZA	ROK		
	2012	2013	2014
SPOKREWNIONA	11	12	18
NIEZAWODOWA	11	7	4
ZAWODOWA	1	4	18
ZAWODOWA PEŁNIĄCA FUNKCJĘ POGOTOWIA RODZINNEGO	18	11	8
ZAWODOWEA SPECJALISTYCZNA	-	2	1
RAZEM	41	36	49

Źródło: dane PCPR Konin, Zespół ds. Pieczy Zastępcze

Wykres nr.10. Przyczyna umieszczenia w pieczy zastępczej, stan na dzień 31.12.2014 roku

Źródło: dane PCPR Konin, Zespół ds. Pieczy Zastępczej

Zdecydowanie najczęstszą przyczyną dysfunkcji opiekuńczo – wychowawczej rodziny prowadzącą do ingerencji i umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej jest uzależnienie od alkoholu rodziców. Niemalże połowa umieszczeń dzieci w pieczy zastępczej spowodowana jest uzależnieniem alkoholowym rodziców. Drugą najczęstszą przyczyną jest pólsieroctwo, wśród kolejnych wymienić można bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, niepełnosprawność lub choroba co najmniej jednego z rodziców i przemoc w rodzinie.

V. Cele i zadania na lata 2015 - 2017

Za generalny cel (misję) Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015 – 2017 w powiecie konińskim uznaje się:

Rozwijanie skutecznego systemu rodzinnej pieczy zastępczej z ukierunkowaniem na zapewnienie niezbywalnego prawa dzieci do dorastania w swoich naturalnych rodzinach.

Cele szczegółowe:

1. Realizowanie kompleksowego systemu rodzinnej pieczy zastępczej w oparciu o standardy.
2. Zapewnienie profesjonalnego wsparcia rodzinnym formom pieczy zastępczej.
3. Doskonalenie systemu kwalifikowania kandydatów do prowadzenia rodzinnych form pieczy zastępczej.
4. Wspieranie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej.
5. Podniesienie jakości usług w zakresie pomocy dziecku i rodzinie.

Kierunki działań Programu

Ad.1.

- Opracowanie i wdrażanie projektów dotyczących rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie konińskim.
- Promowanie w środowisku lokalnym rodzinnych form pieczy zastępczej.
- Tworzenie i rozwój form rodzinnej pieczy zastępczej w oparciu o standardy pieczy zastępczej.
- Współpraca ze środowiskiem lokalnym, w tym w szczególności: z ośrodkami pomocy społecznej, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczącymi, sądami, kościołem, związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi w celu planowego rozwiązania sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej.
- Praca socjalna z rodzicami naturalnymi dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej w celu reintegracji rodziny.
- Partycypowanie rodziców biologicznych w ponoszeniu kosztów utrzymania dzieci w formach pieczy zastępczej poprzez dochodzenie realizowania

obowiązku alimentacyjnego i ponoszenia odpłatności za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

- Realizowanie finansowych świadczeń ustawowych związanych z realizacją pieczy zastępczej.

Ad.2.

- Zapewnienie rodzinnym formom pieczy zastępczej szkoleń podnoszących ich kompetencje opiekuńczo – wychowawcze.
- Organizowanie grup wsparcia dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą.
- Prowadzenie poradnictwa rodzinnego, prawnego i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, ich dzieci i dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
- Organizowanie dla form rodzinnej pieczy zastępczej pomocy wolontariuszy.
- Zatrudnienie zgodnie z wymogami ustawowymi koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Ad.3.

- Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej, rodzinnego domu dziecka.
- Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej, rodzinnego domu dziecka.
- Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej, rodzinnego domu dziecka.
- Szkolenie według indywidualnego planu szkolenia kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej.

Ad.4.

- Wczesne przygotowanie wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej do procesu usamodzielnienia.
- Opracowanie indywidualnych planów usamodzielnienia dla osób usamodzielnianych.
- Współpraca z opiekunami usamodzielnień wychowanków pieczy zastępczej w ramach realizacji programów usamodzielnienia.
- Realizacja pomocy finansowej na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie.

- Udzielanie pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych i zatrudnienia dla wychowanków pieczy zastępczej.

Ad.5.

- Udział w szkoleniach, konferencjach, seminariach z zakresu pomocy dziecku i rodzinie.
- Upowszechnianie dobrych praktyk w obszarze pracy z dzieckiem i rodziną.
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz pomocy dziecku i rodzinie.

Wskaźniki:

Ad. 1.

- Liczba projektów dot. rodzinnej pieczy zastępczej.
- Liczba: wystąpień w mediach, publikacji, konferencji, itp., dotycząca rodzinnej pieczy zastępczej.
- Liczba rodzin zastępczych (spokrewnionych, niezawodowych, zawodowych), rodzinnych domów dziecka, rodzin pomocowych.
- Liczba posiedzeń Zespołów Wsparcia Dziecka i Rodziny dla Powiatu Konińskiego.
- Liczba kontaktów pracowników Zespołu ds. Pieczy Zastępczej z rodzicami biologicznymi dzieci przebywających w pieczy.
- Liczba dzieci wracających do rodziców biologicznych.
- Liczba rodziców dzieci przebywających w pieczy zastępczej zgłoszonych do postępowania alimentacyjnego.
- Liczba rodziców świadczących dobrowolne alimenty na dzieci przebywające w pieczy zastępczej.
- Liczba wydanych decyzji administracyjnych dotyczących odpłatności rodziców za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.
- Liczba osób objętych świadczeniami związanymi z pełnieniem funkcji rodziny zastępczej.
- Kwota udzielonych świadczeń wynikających z realizacji pieczy zastępczej.

Ad.2.

- Liczba rodzin objętych szkoleniami.
- Liczba szkoleń dla rodzin zastępczych.

- Liczba posiedzeń grup wsparcia.
- Liczba specjalistycznych porad udzielonych przez psychologa, pedagoga, prawnika, pracowników Zespołu ds. Pieczy Zastępczej.
- Liczba zawartych umów wolontaryjnych.
- Liczba godzin pracy wolontariuszy.
- Liczba rodzin, dzieci objętych pomocą wolontariuszy.
- Liczba zatrudnionych koordynatorów.

Ad.3.

- Liczba zarejestrowanych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej, prowadzącego rodzinny dom dziecka.
- Liczba osób objętych szkoleniem dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej, prowadzącego rodzinny dom dziecka.
- Liczba osób zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej, prowadzącego rodzinny dom dziecka.
- Liczba przeszkolonych rodzin spokrewnionych.
- Liczba godzin szkolenia indywidualnego.

Ad.4.

- Liczba małoletnich i pełnoletnich przebywających w rodzinach zastępczych dla których czynione są oszczędności na przyszłe usamodzielnienie.
- Liczba małoletnich i pełnoletnich przebywających w rodzinach zastępczych posiadających potwierdzoną aktem notarialnym własność.
- Liczba warsztatów przygotowujących do usamodzielnienia.
- Liczba małoletnich i pełnoletnich przebywających w rodzinach zastępczych objętych warsztatami.
- Liczba opracowanych indywidualnych programów usamodzielnienia.
- Liczba IPU.
- Liczba złożonych przez osoby usamodzielniane wniosków o pomoc.
- Liczba przyznanych świadczeń w ramach pomocy finansowej na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie.
- Liczba wychowanków kontynuujących naukę.
- Liczba osób objętych wsparciem doradcy zawodowego

Ad.5.

- Liczba szkoleń, konferencji, itp., w których brali udział pracownicy Zespołu ds. Pieczy Zastępczej PCPR.
- Liczba wystąpień, publikacji, szkoleń organizowanych przez pracowników Zespołu ds. Pieczy Zastępczej PCPR.
- Liczba organizacji pozarządowych z którymi współpracuje Zespół ds. Pieczy Zastępczej PCPR.

V. Limit rodzin zastępczych zawodowych

Tabela nr. 22. Zakładany limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2015-2017

Lp.	Rok	Liczba rodzin
1.	2015	13
2.	2016	16
3.	2017	18

Źródło: dane PCPR Konin, Zespół ds. Pieczy Zastępczej

Limit rodzin zawodowych na lata 2015 – 2017 określony został na podstawie danych:

- uzyskanych z analizy pieczy zastępczej powiatu konińskiego w zakresie zapewnienia opieki i wychowania dziecka pozbawionego opieki rodziców biologicznych,
- identyfikacyjnych dotyczących rodzin z terenu powiatu konińskiego zagrożonych zastosowaniem metody izolacyjnej uzyskanych z ośrodków pomocy społecznej, szkół na terenie powiatu konińskiego,
- Zespołów kuratorskiej służby sądowej w Koninie i Kole.

VI. Finansowanie Programu

- Źródłem finansowania zadań Programu rozwoju pieczy zastępczej na lata 2012 - 2014 w powiecie konińskim są środki finansowe :
- z budżetu powiatu konińskiego,

- z budżetu państwa (ministra właściwego do spraw rodziny),
- z budżetów samorządów gminnych, zgodnie z art. 191 ust. 9 i 10 ustawy,
- z budżetów powiatowych, zgodnie z art. 191 ust. 5 ustawy,
- z odpłatności rodziców biologicznych.

Tabela nr. 23. Planowany koszt wydatków dla rodzin zastępczych i wychowanków pieczy zastępczej wynikający z realizacji Programu rozwoju pieczy zastępczej na lata 2015-2017 w powiecie konińskim

Lp.	Wyszczególnienie	Lata		
		2015	2016	2017
1.	Wydatki dotyczące utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych			
	Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej	526.848,00	542.653,00	558.933,00
	Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej niezawodowej	450.916,00	464.443,00	478.376,00
	Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej zawodowej	537.170,00	553.285,00	569.884,00
	Dodatek na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub umieszczone na podstawie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich	36.000,00	37.080,00	38.192,00
	Dofinansowanie do wypoczynku dziecka	20.000,00	20.600,00	21.218,00
	Świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	70.000,00	72.100,00	74.263,00
	Świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych	15.000,00	15.450,00	15.914,00
	Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego dla rodzin zastępczych	70.000,00	72.100,00	74.263,00
	Świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem remontu	30.000,00	30.900,00	31.827,00
	Wydatki dotyczące osób usamodzielnianych z pieczy zastępczej			
	Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych dla osoby usamodzielnianej	6.000,00	6.180,00	6.365,00
	Pomoc na usamodzielnienie dla osoby usamodzielnianej	70.896,00	73.023,00	75.214,00
	Pomoc na zagospodarowanie dla	27.073,00	27.885,00	28.722,00

	osoby usamodzielnianej			
	pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki dla osób usamodzielnianych	227.705,00	234.536,00	241.572,00
	Ogółem	2.087.608,00	2.150.235,00	2.214.743,00
2.	Wynagrodzenia rodzin zawodowych i specjalistów wraz ze składkami ZUS i FP	2015	2016	2017
	Rodziny zastępcze zawodowe	366.683,00	377.683,00	389.013,00
	Rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne	28.721,00	29.583,00	30.471,00
	rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	177.350,00	182.671,00	188.151,00
	dodatek 20% do wynagrodzenia rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego	29.870,00	30.766,00	31.689,00
	Wynagrodzenie dla rodzin pomocowych	8.616,00	8.874,00	9.140,00
	Wynagrodzenie dla osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich	69.768,00	71.861,00	74.017,00
	Zatrudnienie specjalistów : psycholog	35.901,00	36.978,00	38.087,00
	Pedagog	17.951,00	18.489,00	19.044,00
	Prawnik	2.693,00	2.774,00	2.857,00
	Ogółem	737.553,00	759.679,00	782.469,00
3.	Wolontariat	6.750,00	6.952,50	7.161,00
4.	Porozumienia – umieszczenia dzieci z powiatu konińskiego w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innych powiatów	-	40.000,00	41.200,00
5.	Porozumienia – umieszczenia dzieci z powiatu konińskiego w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów	310.895,77	320.222,64	329.829,32
6.	Mieszkanie chronione	-	30.800,00	31.724,00
	Razem planowane wydatki	3.142.806,77	3.307.889,14	3.407.126,32

Źródło: dane PCPR Konin, Zespół ds. Realizacji Świadczeń

Tabela nr. 24. Przewidywane dochody z tytułu umieszczenia dzieci z innych powiatów w rodzinach zastępczych na terenie powiatu konińskiego oraz dochody z gmin powiatu konińskiego

wyszczególnienie	2015	2016	2017
Porozumienia z jednostkami samorządu terytorialnego - powiatami właściwymi ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem po raz pierwszy w pieczy zastępczej	359.246,37	359.246,37	359.246,37
Dochody z gmin	173.068,36	178.260,41	183.608,22
Łącznie dochody	532.314,73	537.506,78	542.854,59
Wzrost w stosunku do przewidywanego dochodu w 2015 roku	100	100,98	101,98

Źródło: dane PCPR Konin, Zespół ds. Realizacji Świadczeń

VII. Beneficjenci Programu

- Dzieci przebywające w pieczy zastępczej.
- Rodziny zastępcze i osoby prowadzące rodzinne domy dziecka.
- Rodzice naturalni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
- Osoby usamodzielniane.
- Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz kandydaci do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo - wychowawczej typu rodzinnego.
- Rodziny pomocowe sprawujące czasową opiekę nad dzieckiem pozbawionym opieki rodziców.
- Wolontariusze pracujący na rzecz rodzinnych form pieczy zastępczej.
- Realizatorzy usług rodzinnej pieczy zastępczej.

VIII. Realizatorzy Programu

- Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie.
- Zespół ds. Pieczy Zastępczej.
- Zespół ds. Realizacji Świadczeń.
- Rodzinne formy pieczy zastępczej.
- Ośrodki pomocy społecznej, w tym asystenci rodziny.
- Sędziowie i kuratorzy Sądów Rejonowych Wydziału Rodzinnego i Nieletnich.
- Organizacje pozarządowe, Kościoły i związki wyznaniowe.
- Instytucje oświatowe.
- Służba zdrowia.
- Policja.
- Studenci kierunku praca socjalna PWSZ w Koninie.

IX. Monitoring i ewaluacja Programu

Oczekiwane efekty:

- Utrzymanie standardu przez rodzinne formy pieczy zastępczej.
- Postrzeganie rodzin zastępczych jako „wspierających” system pomocy społecznej.
- Wzrost liczby rodzin zastępczych - niezawodowych i zawodowych.
- Kompleksowa diagnoza i szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
- Pomoc specjalistyczna dla rodzin zastępczych.
- Powstanie grupy wsparcia rodzin zastępczych.
- Pomoc wolontariuszy na rzecz rodzinnych form pieczy zastępczej.
- Wsparcie rodziców zastępczych przez organizacje pozarządowe.
- Poprawa funkcjonowania rodzin naturalnych.
- Przejęcie przez rodziny biologiczne opieki nad własnym dzieckiem.
- Dobrze przygotowanie wychowanka do procesu usamodzielnienia.
- Pozytywny wizerunek wychowanka w społeczności lokalnej.

- Nabycie przez wychowanka umiejętności prospołecznych i zawodowych.
- Wsparcie materialne wychowanka startującego w dorosłość.
- Wsparcie usamodzielnianych wychowanków zgodnie z kompetencjami instytucji.
- Wzrost wiedzy i umiejętności wśród kadr pomocy społecznej i kadry współpracującej w obszarze pomocy dziecku i rodzinie.
- Poznanie i wdrażanie dobrych rozwiązań w obszarze pomocy rodzinie i dziecku w swoim środowisku.
- Wsparcie przez organizacje pozarządowe pracowników pomocy społecznej oraz kadry współpracującej w ramach realizacji usług na rzecz dziecka i rodziny.
- Wdrażanie innowacyjnych metod w pracy z rodziną problemową.

Monitoring programu będzie polegał na zbieraniu danych dotyczących zrealizowanych zadań w ramach programu od podmiotów zaangażowanych w realizację, przez koordynatora programu: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie, w celu oceny czy program osiąga założone cele.

Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań głównie w oparciu o analizę założonych wskaźników.

Celem ewaluacji naszego programu jest uzyskanie pozytywnych odpowiedzi na następujące pytania:

Czy program stwarza możliwości postępu w zakresie rozwoju rodzin zastępczych?

Czy zagwarantowano wystarczające środki na realizację programu?

Czy do pieczy zastępczej trafiają tylko te dzieci, których rodzice mimo wsparcia ze strony gminy nie wypełniają swoich obowiązków?

Czy współpraca z ośrodkiem pomocy społecznej (asystentem rodziny) i koordynatorem rodziny stwarza właściwe warunki do współdziałania rodziny biologicznej z rodziną zastępczą ?

W jakim stopniu warunki bazowe, wyposażenie w sprzęt i realizacja świadczeń oraz organizacja pracy gwarantują realizację założonych celów ?

Podstawę ewaluacji stanowią będą:

- wypowiedzi ustne partnerów i beneficjentów programu,
- plany pomocy dziecku,
- spotkania dzieci z rodzicami,
- trwałe, planowe rozwiązania sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej,

- ocena sytuacji dziecka,
- artykuły prasowe i zdjęcia,
- indywidualne programy usamodzielnienia,
- wydane decyzje administracyjne dotyczące przyznanych świadczeń,
- wysokość środków finansowych na realizację zadań przyjętych w uchwale budżetu Powiatu w każdym roku objętym Programem.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie będzie co roku przedkładało Radzie Powiatu Konińskiego merytoryczne i finansowe sprawozdanie z realizacji zadań dotyczących pieczy zastępczej.

Opracowała:

Dorota Kaźmierczak

Zatwierdziła:

Elżbieta Sroczyńska

Spis rycin:

Rycina 1. Powiat koniński.....	10
Rycina 2.: Podział powiatu konińskiego na rejony odpowiadające danemu koordynatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.....	31

Spis wykresów:

Wykres nr. 1. Ludność powiatu w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia w 2011r.....	11
Wykres nr. 2. Ludność powiatu według głównego źródła utrzymania w 2011 roku.....	12
Wykres nr. 3. Liczba wychowanków w powiecie konińskim w latach 2012-2014.....	17
Wykres nr. 4. Formy pomocy finansowej dla wychowanków rodzin zastępczych w latach 2012-2014.....	19
Wykres nr. 5. Formy pomocy finansowej dla wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2012-2014.....	20
Wykres nr. 6. Liczba pozyskanych kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe i zawodowe w latach 2012-2014.....	21
Wykres nr. 7. Liczba indywidualnych szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze spokrewnione w latach 2012-2014.....	22
Wykres nr.8. Liczba projektów rozwijających rodzinną pieczę zastępczą w latach 2012-2014.....	26
Wykres nr. 9. Praca socjalna z rodzicami naturalnymi dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej w celu reintegracji rodziny w latach 2012-2014.....	37
Wykres nr.10. Przyczyna umieszczenia w pieczy zastępczej, stan na dzień 31.12.2014 roku.....	48

Spis tabel:

Tabela nr 1. Rodzaj rodzin zastępczych w latach 2012-2014.....	15
Tabela nr. 2. Trwale rozwiązanie sytuacji dziecka w latach 2012-2014.....	16
Tabela nr. 3. Dane dotyczące wsparcia dla osób usamodzielnianych z rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2012-2014.....	18
Tabela. Nr. 4. Tematyka szkoleń dla rodzin zastępczych w latach 2012-2014.....	23
Tabela nr. 5. Liczba dzieci z rodzin zastępczych biorąca udział w profilaktyce prozdrowotnej w obszarze chorób nowotworowych i stomatologicznych w latach 2012-2014.....	27
Tabela nr. 6. Liczba dzieci z rodzin zastępczych uczestnicząca w wypoczynku letnim w latach 2012-2014.....	28
Tabela nr. 7. Liczba dzieci z rodzin zastępczych uczestnicząca w obozie harcerskim w latach 2012-2014.....	29
Tabela nr.8. Dane dotyczące budowania stabilizacji ekonomicznej dziecka w latach 2012-2014.....	30
Tabela nr. 9. Liczba beneficjentów objęta opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2012-2014.....	32
Tabela nr. 10. Dane dotyczące poradnictwa Zespołu ds. Pieczy Zastępczej w obszarze kompetencji rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2012-2014	33
Tabela nr. 11. Dane dotyczące oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej w latach 2012-2014.....	34
Tabela nr. 12. Liczba posiedzeń zespołu klinicznego pieczy zastępczej, superwizji, zespołu wsparcia dziecka i rodziny w latach 2012-2014.....	36
Tabela nr. 13. Liczba godzin poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, prawnego w latach 2012-2014.....	38
Tabela nr. 14. Liczba posiedzeń grup wsparcia oraz rodzin zastępczych w niej uczestniczących w latach 2012-2014.....	39
Tabela nr 15. Placówki opiekuńczo - wychowawcze wsparcia dziennego na terenie powiatu konińskiego w 2014 roku.....	41
Tabela nr 16. Liczba asystentów rodziny w powiecie konińskim w 2014 roku	42
Tabela nr 17. Dane identyfikacyjne z gmin dotyczące liczby rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w 2014 roku	43
Tabela nr. 18. Dane identyfikacyjne ze szkół powiatu konińskiego dot. liczby dzieci przejawiających trudności opiekuńczo wychowawcze i objęte wsparciem pedagoga szkolnego w 2014 roku	44
Tabela nr 19. Dane identyfikacyjne z OPS - ów dotyczące rodzin zagrożonych izolacją w 2014 roku	45
Tabela nr 20. Dane dotyczące rodzin pozostających pod nadzorem kuratora, zagrożonych zastosowaniem metody izolacyjnej w 2014 roku	46

Tabela nr. 21. Liczba umieszczeń w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2012 – 2014.....	47
Tabela nr. 22. Zakładany limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2015 – 2017.....	53
Tabela nr. 23. Planowany koszt wydatków dla rodzin zastępczych i wychowanków pieczy zastępczej wynikający z realizacji Programu rozwoju pieczy zastępczej na lata 2015-2017 w powiecie konińskim.....	54
Tabela nr. 24. Przewidywane dochody z tytułu umieszczenia dzieci z innych powiatów w rodzinach zastępczych na terenie powiatu konińskiego oraz dochody z gmin powiatu konińskiego.....	56

**„ DROGA DO SAMODZIELNOŚCI”
Powiatowy Program Usamodzielniania
Wychowanków**

Wprowadzenie:

Usamodzielnianie wychowanka pieczy zastępczej to proces, wymagający odpowiedniego przygotowania:

- wychowanka,
- służb i zaplecza społecznego usamodzielnianego,
- interdyscyplinarnej pracy zespołowej wszystkich elementów systemu opieki nad dzieckiem i rodziną.

Proces usamodzielniania zaczyna się już w chwili, gdy wychowanek trafia do systemu pieczy zastępczej. Pozyskane kompetencje społeczne, w które wyposażony jest wychowanek w procesie socjalizacji, powinny dawać podwaliny do samodzielnego funkcjonowania, poza systemem szeroko rozumianej pomocy społecznej.

Jednakże dotychczasowe doświadczenia pozwalają stwierdzić, iż młodzież opuszczająca pieczę zastępczą, nie jest w pełni przygotowana do samodzielnego życia. W porównaniu z rówieśnikami wychowującymi się w rodzinach naturalnych mają ograniczone możliwości rozwoju osobistego i zawodowego. W zderzeniu z dorosłością wielu młodych ludzi opuszczających pieczę zastępczą nie potrafi sprostać problemom wynikającym głównie z braku zatrudnienia i mieszkania.

Oprócz niedostatków społecznych, usamodzielniani wychowankowie często charakteryzują się brakiem wiary w swoje możliwości, odpowiedzialności za siebie i swoje życie. Zatem konieczne jest wzmocnienie systemu wspierania wychowanków. W związku z czym proces ten wymaga systematycznego i interdyscyplinarnego oddziaływania.

Zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w zakresie usamodzielniających się wychowanków znajdują odzwierciedlenie w „ Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Konińskim na lata 2015-2017”

Cel główny programu:

Przygotowanie wychowanków pieczy zastępczej do samodzielnego życia.

1. Beneficjenci programu:

- Małoletni i osoby pełnoletnie przebywające w rodzinnej pieczy zastępczej.
- Wychowankowie pieczy zastępczej.
- Opiekunowie usamodzielnienia.
- Realizatorzy usamodzielnienia.

2. Zadania przewidziane do realizacji:

2.1. Przed ukończeniem 18 roku życia przez wychowanka:

- Socjalizacja wychowanka oparta na wzorcach życia rodzinnego.
- Budowanie stabilizacji ekonomicznej na przyszłe usamodzielnienie wychowanka poprzez systematyczne czynienie oszczędności przez rodzinę zastępczą.
- Objęcie wsparciem koordynatorskim, psychologicznym, pedagogicznym w celu odbudowy więzi rodzinnych i wzmocnienia poczucia własnej wartości.
- Organizacja szkoleń i warsztatów dla młodzieży przebywającej w pieczy zastępczej:
 - Warsztaty socjalizacyjne.
 - Warsztaty profilaktyczne.
- Opracowanie Indywidualnego Programu Usamodzielnienia.

2.2. Po osiągnięciu pełnoletności wychowanka:

- Powołanie Powiatowego Zespołu Usamodzielniania Wychowanków Pieczy Zastępczej w powiecie konińskim.
- Poradnik o prawach i uprawnieniach wychowanka pieczy zastępczej.
- Poradnik dla mentora usamodzielnienia.
- Udzielanie świadczeń finansowych przewidzianych ustawą o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej.
- Wsparcie dla wychowanków pieczy zastępczej dotyczące:

- rozwoju osobistego,
- aktywizacji zawodowej,
- profilaktyki uzależnień.
- Powołanie grupy wsparcia dla usamodzielnianych wychowanków.
- Pomoc mieszkaniowa.

3. Zakładane efekty programu:

- Wzrost rozwoju osobistego wychowanków.
- Podniesienie świadomości społecznej wychowanków.
- Zwiększenie świadomości i odpowiedzialności za proces usamodzielniania u wychowanków i realizatorów.
- Wsparcie skrojone na miarę indywidualnych potrzeb wychowanka.
- Zwiększenie efektywności Indywidualnych Programów Usamodzielnień
- Wychowanków.

4. Finansowanie programu:

- Środki PCPR,
- Środki UE,
- Środki zewnętrzne – dotacje celowe.